

Híd

evangélikus missziói magazin

2011. IV. szám

**A bűn
más vallásokban**

**Túlélte az
abortuszt**

Korbűnök

fókuszban a bűn

FÓKUSZBAN A BŰN

- 2 Híd-posta
- 3 Kedves Olvasó!
- 4 A bűn más vallásokban
- 5 Körkérdés: Mi a bűn?
- 6 Én vétkem
- 7 Bűnös szerep – szeretettel megközelítve
- 8 Bírói hivatás törvénykönyvvel és páli szeretethimnusszal
- 11 Én nem tudtam
- 11 Könyvajánló
- 12 Az írói hitelesség és a bűn
- 14 Ha te vagy, segíts rajtam!
- 16 Egy politikus, akit rabul ejtett Isten
- 19 Túlélte az abortuszt
- 20 Korbűnök
- 22 A rejtőzködő ember
- 24 Mona Lisa mosolya
- 26 Dodomai nyilatkozat

ÉLŐ VÍZ

- 29 Rádiómisszió – A hit hallásból van...
- 30 Hogyan tovább, egyház? – Lelkeket gondozva
- 32 Család – Örökség
- 34 Tanúságtevők – Ki volt John Stott?
- 36 Akikre nem volt méltó a világ
– Richard Wurmbrand élete
- 38 Meditáció – Miatyánk és a szabad akarat
- 39 A világegyház hírei
- 39 Énekem az Úr – Közeledben hadd járjak, Uram
- 40 Istenkép – művészkép – Embertől emberig
- 42 Rejtvény * Könyvajánló
- 43 Imádkozzunk – Imádkozzunk a Hazáért többet
- 44 Képes hírek
- 46 Hírek * Derű
- 47 Könyvajánló
- 48 Új kiadványok

A *Híd* magazinról azt gondolom, hogy egyházunk és általában véve a hazai sajtó üdítő színfoltja, a szerény mértékű támogatás, amit kérnek, méltányos a kiadványhoz képest (talán a nyomdaköltséget fedezheti ez az összeg?), az üzleti modellje (ingyen is megkapható) pedig méltányos és követhető. A *Híd* magazin – azon túl, hogy tartalmilag is színvonalas – jól olvasható és szép újság, hitet ébreszt, és igen, erre a fajta egyházi sajtóra van most a legnagyobb szükség!

M. A. teológus

A tegnapi postával két *Híd* magazin érkezett hozzánk. Először nem értettem, miért, és elkezdtem lapozgatni. Egyszer csak váratlanul édesapánk – a fiatal édesapánk – nézett szembe velem. Nagy örömet okozott! Szívmelengető volt szinte hallani a kép melletti írását, beszédét. Azonnal beszkeneltem, és már küldtem is a testvéreimnek. Nem tudom, ki küldte az újságokat, de szeretném megköszönni, hogy húsz évvel a halála után sem felejtették el, és az újság szerkesztői fontosnak tartották ezt a régi (de ma is aktuális) beszédét megjelentetni.

Dannhauser Piroska

Megkaptam a *Híd* magazint, mindig NAGY-NAGY örömmel és hálával olvasom! Olyankor otthon vagyok és hallgatlak „Benneteket”, a testvéreket otthon, Magyarországon.

Eva Cockrille, USA

Szeretnék visszajelezni, hogy a *Híd* magazint nagyon jónak tartom (több éve olvasom), sok komoly cikket találok benne. Igyekszem tájékozott lenni, mégis, ha nem olvasnám, sok mindenről nem tudnék, mi is folyik körülöttünk (mind a külmiszióra, mind a belmiszióra gondolok). Annak idején az első *Híd* magazinomat 2004–2005 körül János hozta Móra, egy missziói alkalom keretében, így ismertem meg a folyóiratot.

Fél Kornél

Jó a *Híd* magazin, észrevettük, hogy rövid időn belül sokat fejlődött.

Tore Askildsen, a NOREA norvég rádiómisszió igazgatója

A HÍD EVANGÉLIKUS MISSZIÓI MAGAZIN előfizetése egy évre 1600 Ft

Megrendelhető az Evangélikus Missziói Központ elérhetőségein: tel./fax: 06 1 400 3057 (délelőtt hívható), e-mail: evmis@lutheran.hu, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.

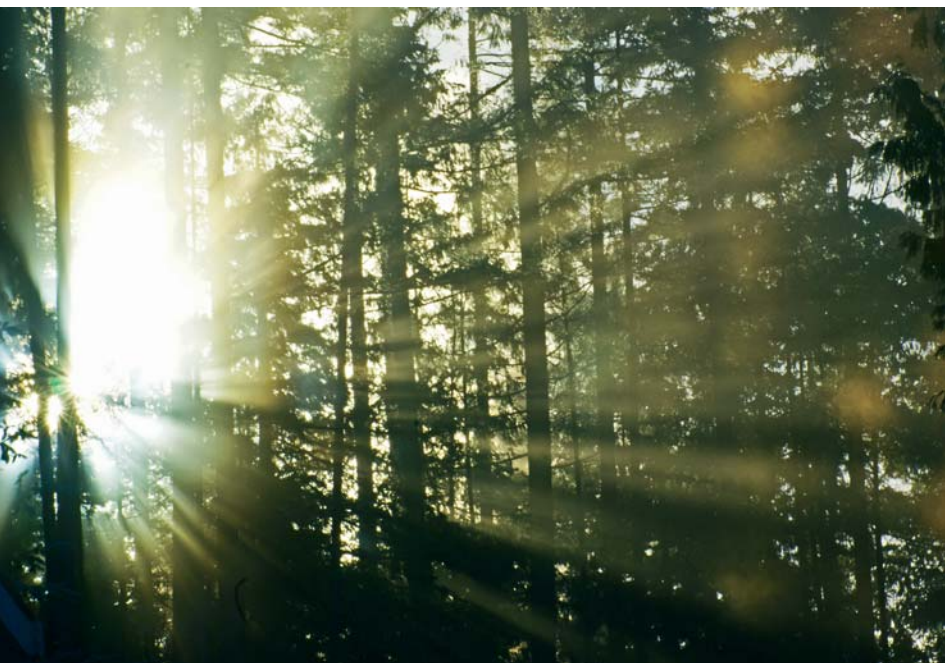

HÍD EVANGÉLIKUS MISSZIÓI MAGAZIN – Az Evangélikus Missziói Központ negyedévente megjelenő kiadványa. * 2011. 4. szám * Kiadó és szerkesztőség: Evangélikus Missziói Központ, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40., tel./fax: 06 1 400 3057, e-mail: evmis@lutheran.hu, honlap: <http://misszio.lutheran.hu>, számlaszám: 11716008–20157087 * Felelős szerkesztő és kiadó: Szeverényi János, e-mail: janos.szeverenyi@lutheran.hu, www.szeverenyi.janos.hu, tel.: 06 20 824 5463 * Munkatársak: Balog Eszter, Bencze Imréné, Dankuné Tóth Éva, Erdészné Kárpáti Judit, Fehér Charlotte, dr. Garádi Péter, Kis Ferenc Balázs, Kovács László, Kóháti Dorottya, Szeverényi Jánosné * Grafikai tervezés, tördelés: Perl Andrea, Perl János (Kreatív Flotta Stúdió) * Nyomdai kivitelezés: Pauker Nyomdaipari Kft. * HU ISSN 1787–5749 * Egy szám ára 400 Ft, előfizetési díj egy évre 1600 Ft * Megrendelhető a kiadónál. Az Evangélikus Élet hetilapban elhelyezett példányok ingyenesek. Adományokat kérünk és elfogadunk.

Kedves Olvasó!

Nekem azt mondták, írjak a bűnről. De hát ott van a Tízparancsolat, mindenki olvassa el, és járjon el aszerint! Ne csináld, amit nem kell, csináld, amit kell, és rendben is

„És higgyél még bátrabban!” (Az idézet talán mehökkentő, de a lényege, hogy Isten jóságába és mindenható-ságába vetett hitünk mindenképpen felülkerekedjen a bűneinken.)

volnánk. Ha összekevered, vagyis azt csinálsz, amit nem kellene, és nem csinálsz, amit kellene, akkor meg a pokorra jutsz. És az nagyon nem jó. Világos?

Sok teológus már sok mindent elmondott a bűnről. Volt, aki azt állította, hogy a bűn gyökere az engedetlenség. Volt, aki azt, hogy az igazi bűn a hitetlenség. Más szerint a büszkeség. Megint más úgy vélekedett, hogy a bűn egyszerűen céltévesztés. Meg hát ugye tudjuk, hogy vétkezni lehet gondolatban, szóval és cselekedettel. No meg ne feledkezzünk meg a mulasztásról sem! Hát még ha azt is hozzátesszük, hogy a „*bűn szoldja a halál*”, akkor is ugyanoda jutunk, ahova az előző bekezdésben, csak egy kicsit finomabb szóhasználat mellett.

Luther azt mondja: „Légy bűnös és vétkezz bátran!” – majd hozzáteszi:

Ő csaknem bedilizett a saját bűnösségétől – talán nem azért, mert bűnösebb lett volna, mint bármelyikünk, hanem mert meg akart szabadulni tőle bevetve minden emberi praktikát, és mégsem sikerült. **Aztán napsugárként ragyogott rá a Biblia egy mondata: „Az igaz ember hitből él.” (Róm 1,17)** Nem szokásoktól megterhelve, előírások közé beszorítva, hazudozásra kényszerülve, hanem tiszta hitből: felszabadultan, őszintén, Jézusra figyelve.

Így ajánlom ezt a számot a Kedves Olvasó figyelmébe, és kívánom, hogy sohase ragadjon le a bűnnél, hanem gyorsan lépjen tovább a Megoldó felé!

● KIS FERENC
BALÁZS

Magazinunkat telefonon is megrendelheti a Kedves Olvasó, postai befizetés a mellékelt **sárga csekk**en lehetséges.

Előfizetési díj egy évre:

1600 Ft

Egy lap ára

400 Ft.

Kérjük, hogy a közlemény rovatba írja be, hogy **előfizeti-e** az újságot, vagy **adományával** segíti a **Híd** és a missziói munka szolgálatát. **MINDEN EVANGÉLIKUS ÉLETTET OLVASÓ TESTVÉRÜNK**

ELŐFIZETÉS NÉLKÜL KAPJA A LAPOT, DE TÁMOGATÁST TŐLÜK IS KÉRÜNK.

Újságunkat az Evangélikus Élet megrendelése nélkül is lehet igényelni. (A **Híd** magazin nem az *Evangélikus Élet* melléklete, hanem önálló sajtótermék.)

Legyen Ön is a missziói munka rendszeres támogatója!

Az Evangélikus Missziói Központ számlaszáma:

11716008-20157087

Köszönjük eddigi adományát!
Kérjük, segítse misszióinkat ezután is!

Öt tilalom a buddhizmusban:

1. Ne ölj!
  2. Ne lopj!
  3. Ne kövess el házasságtörést!
  4. Ne hazudj!
  5. Ne fogyassz részegítő italokat!
- Aki még tökéletesebb akar lenni, annak be kell tartania a következő gyakor-

Az iszlám főbűnök:

„Kerüljétek a hét veszedelmes cselekedetet” – mondta a próféta, majd felsorolta ezeket: „többistenhit, varázslat, Allah által védelt személy meggyilkolása alapos ok nélkül, az árvák javainak kisajátítása, uzsora, visszavonulás a sereg előre-

A bűn más vallásokban

lati parancsokat is: ne fogyassz ételt a nem megfelelő időben; ne táncolj és ne énekelj szemérmetlen énekeket; ne viselj ékszereket; ne ülj magas és kényelmes székeken; ne aludj nagy és kényelmes ágyban!

A judaizmus tízparancsolaton túli értelmezése:

1. Szándékos bűn a modern héberben: bűncselekmény vagy lázadás. A bűn elkövetése Isten parancsainak szándékos, közvetlen, akaratlagos megszegése.
2. Gonoszság, romlottság: a parázsnaság vagy a túlzott érzelmek bűnei. Szintén akaratlagosan, szándékosan elkövetett bűn, de nem Isten akaratával szemben.
3. Nem szándékos, gondatlanságból elkövetett bűn.

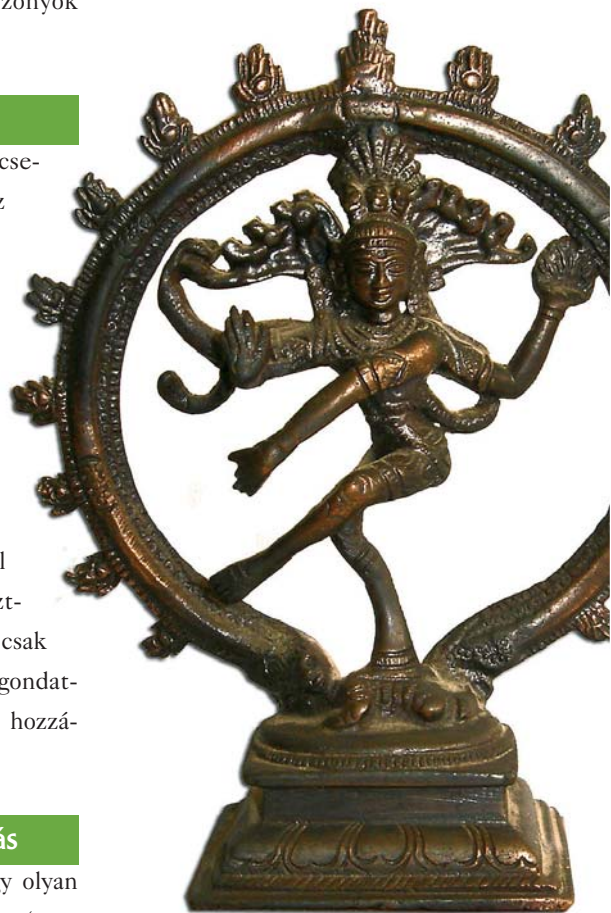
nyomulása közben, hívő asszonyok megrágalmazása.”

Hinduizmus

A hinduizmus a bűnt olyan cselekedetnek tartja, amely rossz karmát hoz a bűnösnek. Ebben az értelemben a bűn vonatkozik mind a cselekedetre, mint a negatív következményekre. A bűn maradványát időnként ragados asztálánagnak képzeltek, amelyet vezekléssel, önsanyargatással és jó cselekedetekkel lehet eloszlatni. A ragados asztálánagy felgyülemléséhez nem csak akaratlagos, hanem a véletlen, gondatlanságból elkövetett bűnök is hozzájárulnak.

Modern erkölcsi felfogás

A felvilágosodás óta létezik egy olyan meggyőződés, hogy ami logikus (azaz logikailag koherens), az etikus (erkölcsileg helyes, vagyis nem bűnös) is egyben. Ez a megfogalmazás a koncentrációs táborok létesítése után végérvényesen megbukott.

● KFB

Forrás: Wikipédia

<http://hu.wikipedia.org/wiki/B%C5%B1n>

Körkérdés:

Mi a bűn?

Bűn az, ha keresztényibbnek tartom magam másoknál.

Dér András rendező

Tanítás a bűnről

- Mester, mi a bűn? – kérdezte a Legbuzgóbb Tanítvány a Mestert.
- Nem tudod? – kérdezett vissza a Mester, mélyen a szemébe nézve.
- Nem – válaszolta a Tanítvány, és lehajtotta a fejét.
- Nos, ez a bűn – mondta akkor a Mester.

Visky András író, dramaturg

Bűn: lelkiismeret nélkül élni.

Bűn: lelkiismeretünket hatalom, vágy, karrier igájába hajtani.

Bűn: egy nemzetet, de akárcsak egy embert vagy más földi lényt öntudatától megfosztani.

Bűn: Istentől kapott tehetségünket, tudásunkat nem az Ő szolgálatába állítani.

Bűn: ha magunkon nem tudunk nevetni, csak másokon.

*Badin Ádám előadóművész,
Szlovákia, Felvidék*

Az önmagát mindenek fölé emelő ÉN-akarat.

*Pátkay Róbert nyugalmazott
evangélikus püspök, Anglia*

A bűn egy olyan állapot, amelyben minden van, csak éppen a Minden-ség hiányzik, aki mindent átfog és mindennek nemes értéket és célt ad.

*Nánási Sámuel evangélikus
teológiai hallgató, Erdély*

Az Isten nélküli állapot, melyben függetlenül magunkat az Ő mindent átfogó gondolkodásától, és megfosztva magunkat bennünk lévő életétől, a természeti ember gondolkodásából fakadó legtöbb szándék és cselekedet, ha nem is úgy indul, ártóvá válik, mert rövidlátó, öncélú és istentelen.

Banka Gabriella színművész

Az Ószövetség szerint a bűn az, amikor a „saját Istenünk akarunk lenni”, például büszkeség, függetlenség, saját dicsőségünkre irányuló élet. Az Újszövetség szerint a bűn „minden, ami nem hitből van”, például amikor aggódunk, félünk, irigykedünk. A bűn ellentéte az, amikor teljes szívünkkel az Úrban bízunk és az Ő dicsőségéért élünk.

*Fűtő Róbert, az Amerikai
Presbiteriánus
(Református) Egyház
misszionárius lelkésze*

A bűn lényege az, hogy az ember eltéveszti a célt. Lehet, hogy azt hiszi, jó az, ahogyan él, Isten akaratától mégis eltér.

*Kim Pál (Heung Sik)
koreai misszionárius*

Vége egy törekeny cserepédényt! Tégy bele egy adag önelégültséget, csipetnyi láza-

dást, egy gondolatnyi tisztátalanságot! Adj hozzá némi képmutatást, fűszerezd egy kis hazugsággal, majd az így keletkezett masszát engedd fel a harag levével! Ízlés szerint fűszerezheted önzéssel és bálványimádással! Az így elkészült ételből minden melegséget hagyj kihűlni, és már fogyasztható is... Milyen jó, hogy nem nekünk kellett megennünk, amit főztünk...

Pintér Béla zenész

A bűn szerintem egy szörny dolog és az embert minden pillanatban kerüli. Én csak arra figyelek, ne hogy bűnbe keverjenek, mert ilyenek aztán annyian vannak, mint az idő pillanatai. Amennyiben a természet és kultúra részei vagyunk, nem mondhatjuk, hogy minden szabad az embernek. Egy dolog biztos: a bűn olyan törvényt mozgat meg, a mely idővel visszaüt.

*Duma András,
Moldva (Csángóföld),
Klészse*

Milyen jó, hogy nem nekünk kellett megennünk, amit főztünk...

Én vétkem

A'80-as évek második felében született ez a diszkósláger, ami a bűn természetét boncolgatja, és el is jut addig a pontig, ahova a bűnre koncentrálni el lehet jutni: a tehetetlenségig. Lehet persze úgy vélekedni, hogy ez a dal inkább gúnyos, mint őszinte. De még ha gúnyos is, tulajdonképpen nem lenne igazán abban, hogy az a vallásosság, ami csak a bűnig jut, nevetséges, elszomorító vagy mindkettő? A keresztyén szimbólumok meg nem teszik keresztyénné, mert Jézushoz semmi köze. Párhuzamos olvasmányként ajánlom a Római levél 6–7. fejezeteit. Felüdülésként persze a nyolcadikat is.

Pet Shop Boys – It's a sin Bűn

<http://www.youtube.com/watch?v=y715UaB7mx4&feature=related>

Ha visszanézek az életemre,
Csakis szégyent érzek.
Mindig én voltam a hibás
Mindabban, amire vágytam.

Bármikor, bárhol, bárkivel
Egy dolog volt közös:

A bűn, bűn, bűn, bűn, bűn.
Minden, amit tettem,
Minden, amit teszek,
Akárhhol is jártam
Vagy még jutni fogok:
Bűn.

Az iskolában arra tanítottak,
hogy legyek
Tiszta gondolatban, szóban
és cselekedetben.
Nem egészen sikerült nekik.
Mindabban, amire vágytam
Bármikor, bárhol, bárkivel
Egy dolog volt közös:

A bűn, bűn, bűn, bűn, bűn.
Minden, amit tettem,
Minden, amit teszek,
Akárhhol is jártam
Vagy még jutni fogok:
Bűn.

Atyám, bocsáss meg, próbáltam
nem megtenni.

Elhatároztam, hogy megváltozom,
aztán elbuktam.

Bármit is tanítottál, nem hittem el.
Atyám, Te harcoltál velem, mert
nem érdekeltél,
És még mindig nem értem.

Így hát visszanézek az életemre,
Most már végleg szégyent érzek.
Mindig én voltam a hibás
Mindabban, amire vágytam.
Bármikor, bárhol, bárkivel
Egy dolog volt közös:

A bűn, bűn, bűn, bűn, bűn.
Minden, amit tettem,
Minden, amit teszek,
Akárhhol is jártam
Vagy még jutni fogok:
Bűn.
Bűn, bűn, bűn, bűn, bűn.
Bűn, bűn, bűn, bűn, bűn.

(Confiteor Deo omnipotenti vobis,
fratres, quia peccavi nimis cogitatione,
verbo, opere et omissione, mea culpa,
mea culpa, mea maxima culpa.)

● KFB

Bűnös szerep – szeretettel megközelítve

Interjú Trill Zsolttal

A Kárpátalján született színész a beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház és a debreceni Csokonai Színház tagjaként olyan neves darabokban játszott és játszik, mint az *Ember tragédiája*, az *Úri muri*, a *Tóték* vagy a *Légy jó mindhalálig*. Korábban a Nemzeti Színházban is dolgozó Trill Zsolt a Színművészeti Főiskolát Kijevben és Budapesten végezte el. A színházi munka mellett az elmúlt évtizedben több filmszerepet is eljátszott, így láthattuk őt többek között a *Kaméleon* és *A hetedik kör* című alkotásokban is. Trill Zsoltot az általa megformált bűnös szerepekhez való viszonyulásáról kérdeztük.

Az elmúlt évek szerepei között gyakran volt olyan, amelyben az ember bűnös mivolta, ennek a problémája hangsúlyosan megjelent?

Valahogy a Jóisten úgy adta, hogy a mi színházunk nagyon komoly világi és magyar irodalommal foglalkozik, így jó „anyagból” tudunk dolgozni, méríteni. Egy-egy ilyen előadás aztán évekig műsoron is van. Ezeknek az izgalmas irodalmi daraboknak a legtöbbszörében a bűn – amely emberi dolog – és az ezzel kapcsolatos kérdések természetesen benne van-

nak, mivel az ember – akarva-akaratlan – a kezdetektől ezzel kell, hogy éljen. Ezek a darabok tehát mind foglalkoznak a bűnnel, mindben jelen van valamilyen szinten. Egy jó dráma, egy jó előadás – mint például az *Úri muri* vagy a *Tóték* – tartalmazza ezeket az alapvető pozitív és negatív emberi vonásokat, jellemzőket.

Hogyan tudott azonosulni egy-egy ilyen szereppel?

Csak magamból tudok kiindulni, táplálkozni, így tehát saját magamban vájkálok. Ha megkapok egy ilyen szerepet, akkor a saját hibáimat nagyítom föl, vélt vagy valós bűneimet próbálok valamilyen szinten az adott darabban az eljátszott figurán keresztül kibontani. Magamból merítetek, hiszen tele vagyok hibával. Ez tulajdonképpen önvizsgálat is. Azt is mondhatnám, hogy minden előadás olyan folyamat is egyben, melyben az ember áttekinti magát, az egész eddigi életét. Olyan ez, mint egy gyónás.

A hétköznapi életére milyen hatással vannak ezek a szerepek?

Egy-egy ilyen szerep rávezeti az embert bizonyos dolgokra, ezért van, hogy hosszú távon is hatással van rám. De ugyanúgy, ahogy én formálok az előadást, a szerep és a darab is formál engem.

Megterhelő egy hangsúlyozottan negatív, bűnös szerep eljátszása? Hogyan lehet egy ilyen szereptől „megszabadulni” előadás után kint, a hétköznapi életben?

Persze, megterhelő. Évek óta játszom például az *Ember tragédiájában* Lucifer

szerepét. Egy ilyen feladat nagyon sok energiát vesz el az embertől. Igénybe vesz fizikai és szellemi értelemben egyaránt. Ezek a szerepek tudat alatt végigkísérik az ember életét. Persze nem úgy kelek fel, hogy minden nap Lucifer vagyok, de ott van valamilyen szinten az életemben. Ha egy negatív figurát játszom, igyekszem ahhoz a karakterhez is szeretettel hozzányúlni. A bűn nem pozitív dolog, de valamilyen szinten nekem ezzel meg kell békélnem. Ez nagy kihívás, nehéz feladat, de Istennek köszönhetően ez a munkám és azért ez egyben játék is. Azonban amikor vége van az előadásnak, akkor külön kell választani a színpadot az élettől. Nem járhatok-kelhetek a nap huszonegy órájában bűnősként, még ha valamilyen szinten az is vagyok.

Egy olyan szerepben, amelyben a bűn központi kérdés, a bűnbocsánat is megjelenhet...

Hála Istennek, nekem mindig olyan szerepek jutottak, amelyeknél a negatív figurákba is tudtam valami pozitívumot vinni. Fontos, hogy a bűnbánat és a bűnbocsánat lehetősége mindig ott lebegjen az ember előtt, és azt ne zárja el magától senki. Lucifer is emberből van megformálva, aki átgondolva a cselekedeteit tudja, hogy bűnös, de valami hajtja. Amikor elbukik, azzal is tisztában van. Őt nem lehet felmenteni, de az esély a változásra neki is adott. Az embernek a való életben is megvan a lehetősége a kegyelemre, és arra, hogy bűneit belássa és bocsánatot tudjon kérni. Másképpen nem működne a társadalom sem.

● NÉMETH MÁTÉ

Bírói hivatás törvénykönyvvvel és páli szeretethimnusszal

Beszélgetés dr. Solt Pállal

Mikor találkozott először bíró úr a bűn fogalmával és a törvénnyel, illetve magával a Tízparancsolattal?

Vallását nem gyakorló, asszimiláns zsidó családból származom mint első értelmiségi. A törvénnyel, a joggal előbb találkoztam jogi egyetemistaként, mint hívőként a bűn vallási fogalmával. Az általános műveltség részeként természetesen találkoztam a Tízparancsolattal, de annak belső tartalmával, Isten kijelentésével és parancsával csak egyetemi éveim alatt tudtam igazán azonosulni. Többéves keresés eredménye volt az életemben – már évek óta templomba jártam, római katolikus szentmisére –, mire kimondtam „a döntést”. 31 évesen kereszteltek meg. A bűnnel mint bűncselekménnyel jogászhallgatóként előbb ismerkedtem meg tehát. De az is tény, hogy a világ minden jogrendszere a Tízparancsolatból vett át alapvető szabályokat. A *ne lopj* és a *ne ölj* átkerült a büntető-

jog írott vagy íratlan parancsai közé. A mózesi törvényeket kereszténnyé létem során ismertem meg, úgy, ahogyan a kereszténység átvette a zsidóságtól. Ekkor tudatosult bennem az Ószövetség és az Újszövetség alapvető összetartozása. A keresztény-zsidó kapcsolat ezért is kitüntetett helyet foglal el az életemben.

Polgári peres ügyekben bírászkodott évtizedeken át. Dolgozott valaha büntetőbíróként?

1964-ben neveztek ki bírónak, polgári ügyszakba. Sok évtizedes pályámon összesen másfél éven keresztül voltam büntetőbíró, oda helyeztek, nem saját akaratomból. Egyetemi éveim alatt ugyanakkor élénken érdeklődtem a büntetőjog iránt, volt tehát affinitásom. A „társadalmi tulajdon ellen elkövetett bűncselekmények” tartoztak hozzám – például az áruházi lopások. Elméleti szinten azonban később is érdekelt a büntetőjog. Előnyömré vált, mert legfelsőbb bírósági elnökként ezekre az ügyekre is megvolt a rálátásom.

Mégsem ezt a területet választotta...

Nem, a polgári jog „elragadott”. Alkatomhoz, úgy érzem, a civilisztika közelebb

áll. Egyes jogrendszerekben a bíró mindkét terület ügyeit tárgyalja, noha a kettő lényegesen eltér egymástól. Ma elterjedt a szakosítás. Egy büntetőbíróhoz a bírói hivatás azonossága mellett más személyiségjegyek kellenek. Én „polgáris” vagyok.

Gáncs Péter püspökkel folytatott Asztali beszélgetések című disputájában, mely kötetben is megjelent, bíró úr sokat megosztott teológiai nézeteiről, és a bűn-törvény-kegyelem témakörét is körüljárták. A szívünkbe írt törvény még akkor is megszólal, és bizonyítja Isten és törvénye létét, amikor vétünk ellene? Azaz a lelkiismeret jelez?

A szeretetből, lelkiismerete szerint élő ember nem biztos, hogy hívőnek nevezi magát. Sosem merném valakiről akarata ellenére kijelenteni, hogy identitása egy hívőé vagy sem. Istené az ítélet. A lelkiismeret létét azonban senki nem vonja kétségbe. Valami megszólal bennünk. Az alapvető jónak és rossznak a megkülönböztetése nagyon mélyen belénk van írva. Isten megadta nekünk a megkülönböztetés képességét. Csak defektus lehet, ha valakiből ez hiányzik. Az „ember” nem létezik anélkül, hogy tudjon arról, mi a jó és mi a rossz: ez a Teremtő adománya. Az erkölcsi nihilizmusnak éppen az a jellemzője, hogy tagadja vagy relativizálja ezt

A ne lopj és a ne ölj átkerült a büntetőjog írott vagy íratlan parancsai közé.

a különbségtételt. Egyszer az életben mindenkinek számot kell adnia. A bűn fő kérdése az, hogy hogyan válaszolok, amikor a lelkiismeretem kérdez... A lelkiismeretünk híd. Imáinkban is a lelkiismeretünk szólal meg, a legnagyobb lehetőséget adva a párbeszédre Istennel. A hívó pedig tudja, hogy ez a vézsengő az Isten hívása, hogy forduljak felé, mert csak Ő tud segíteni.

Isten elítéli a bűnt, de szereti és megmenti a bűnöst Krisztus által. Egy bíró hogyan tud elvonatkoztatni bűntől és bűnöstől, például egy gyilkostól? Mikor ott ül vagy épp zokog az áldozat családja is?

Ez a kérdés a bíraskodás leglényegesebb pontjához vezet el. A bíró ugyanolyan ember, mint a többi. Nem lehet kiküszöbölni az érzelmeit, az emberi reakcióit. A bíraskodás során meg kell tudni különböztetni a saját érzelmi, indulati, értelmi reakcióimat a bírói hivatástól, amely arról szól, hogy „Solt Pál mint ember, nem jogosult arra, hogy jogi ítéletet mondjon”, de „Solt Pál mint bíró az állam felhatalmazottja, feje felett a címerrel”, kimondhat egy ítéletet. Sok függ persze a bíró habitusától. Magam mindig elleneztem a tár-

gyalóteremben az olyan bírói megnyilvánulást, amely személyes rosszallást mutat meg. Erre nincs szükség. A rosszallást az ítélet fejezi ki! Én mindig tartózkodtam attól, hogy indulatos hanggal, gúnyolódással

megsértsem bárki emberi méltóságát. Ezt nem teheti meg egy bíró. A feszültség sokszor tapintható, de bírói gyengeségnek tartom, ha egy bíró személyes érzelmeit túlon túl kinyilvánítja. Legyünk tárgyilagosságok, és az ítélet kimondásával reflektáljunk. Ha egy gyilkos áll előttem, akkor a reakció negatív. Taszító. De én a törvény nyel kell, hogy azonosuljak. A társadalom értékítéletét kizárólag a társadalom *törvényben megfogalmazott* értékítéleteként kell kifejezésre juttatnom...

Mi a helyzet egy hívó bíróval? Tude ennél tovább menni?

Egy bűnperben nem a bíró ellen elkövetett „vétekről” van szó. A megbocsátás kérdése nem merül fel. Mégis, a tolvajt vagy gyilkost „szeretnem kell”, nem a köznap érzelmi, hanem a páli értelemben! A *szeretet* pedig ebben az esetben például az *igazságosságban* fejeződik ki. Jézus a latrokat embernek tekintette, az egyiket megváltottnak nevezte! Igazságosan kell eljárnom. Ha végigveszem a szeretethimnusz, ezt átvehetem a bírói munkám során, anélkül, hogy ebben érzelgösség vagy érzelem lenne. Az emberi méltóság megőrzése azt jelenti, hogy nem alázom meg a vádlottat, hiszen minden ember

Névjegy

Solt Pál a Legfelsőbb Bíróság volt elnöke. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán végzett 1960-ban summa cum laude minősítéssel. A jogi szakvizsgát 1963-ban tette le. Bírónak 1964-ben nevezték ki a Pesti Központi Kerületi Bíróságra polgári ügyszakba. 1966-tól 1971-ig a Legfelsőbb Bíróság Titkárságának vezetője. 1972-től 1980-ig a Pénzügyminisztérium Jogi Osztályának munkatársa. 1980-tól a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának bírása, majd 1987-től tanácselnöke. A Legfelsőbb Bíróság iparjogvédelmi tanácsát 1989-ig vezette. Az Országgyűlés 1989. november 23-án megválasztotta az Alkotmánybíróság első öt tagja egyikének. Az Országgyűlés 1990-ben először, majd 1996-ban másodszor megválasztotta a Legfelsőbb Bíróság elnökének. 1997-től az akkor megalakult Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnöke. 2002-től a Legfelsőbb Bíróság tanácselnöke, majd 2005-től a Polgári Kollégium Elvi Csoportjának vezetője. 2006. június 1-jétől a Magyar Bíróképző Akadémia igazgatója. 1992-ben az ENSZ Emberi Jogok Bizottságának elnöki tisztségét töltötte be. 2004–2005-ben a Köztársasági Etikai Tanács elnöke. Több éven át meghívott előadóként oktatott az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán. Szakcikkei jelentek meg különböző folyóiratokban. Több szakkiadvány szerkesztőbizottságának elnöke, illetve szerkesztője.

Isten teremtménye. Az ítélet, akár az élet-fogytiglan, ki lesz mondva. De a felülről való, egyenlőtlenek párbeszédét mint emberi játszmát sosem tudtam elfogadni. Ez a bírói attitűd nem követendő. A keresz-tény bíró nagyon jól el tudja látni a fela-

Minden bíró életében előfordul, hogy az az érzése támad, fel kell mentenie egy szerinte bűnöst. De inkább egy ártatlan ne legyen elítélve!

datát, miközben megőrzi az előtte álló em-beri méltóságát. Ne feledjük: bíróként sem isteni, sem „magánemberi” ítéletet nem mondunk, döntésünk a társadalom állami törvénybe foglalt ítéletének kife-jezése.

Emlékszik-e olyan esetre, amikor va-lakit el kellett ítélni, de a bíró szíve sze-rint felmentette volna, vagy fordítva: felmentették, noha bűnösnek tartot-ták, csak nem volt elég bizonyíték?

Utóbbira könnyebb a válasz. A büntetőjog ősi alapelve, hogy a kétséget a vádlott ja-vára kell értékelni. Inkább egy bűnös ma-radjon szabad, mint egy ártatlan kerüljön börtönbe. Bizony előfordul, hogy a bíró benyomása az: tényleg a vádlott az el-követő. De ez nem elég, kellő és mega-lapozott bizonyítékok szükségesek. Min-den bíró életében előfordul, hogy az az érzése támad, fel kell mentenie egy sze-rinte bűnöst. De inkább egy ártatlan ne legyen elítélve! A másik eset, hogy fel kel-lene menteni – például akkor fordul elő, amikor nagyon tragikus élethelyzettel van dolgunk. Mondjuk egy fiú megöli az apját, aki előtte évtizedekig részegen alázta, verte, terrorizálta a családot. Itt hol van az igazság? A gyilkost felmenteni nem lehet – de számos enyhítő körülmény hozható fel, ami jelentősen befolyásolja a büntetés mértékét.

Vannak a bírónak álmatlan éjszakái?

Nem szeretném misztifikálni a hivatást, de igen: sok álmatlan éjszakája van a bírók-nak! Vannak nagyon nehéz pillanatai. Ez magányos hivatás, noha nagyobb ügyek-ben hárman vagy többen járnak el, de a saját döntést egyedül kell meghozni, az „éj-szaka magányában”. Az emberi sorssal fog-lalkozó bíró őrlődik. Ne ítéljen el valakit alaptalanul – ez na-gyobb lelkiismereti kérdés, mint az, hogy ne mentsen-e fel valakit, aki bűnös.

A Legfelsőbb Bíróság elnökeként egy személyben döntött?

Az elnöki tisztség alapvetően igazgatási feladat, de természetesen részt vettem az ítélezésben is. A Legfelsőbb Bíróság min-dig tanácsban dönt, három-, öt- vagy akár héttagú is lehet a bírói tanács. De ki-ki személyesen, személyisége, attitűdje sze-rint foglal állást és él meg álmatlan éjsza-kákat, még ha a felelősség meg is oszlik.

A börtön javít, nevel, vagy inkább el-ront? Mi erről a bírók, jogászok vé-leménye?

A börtön sokszor kriminalizál, ezért a sú-lyos bűncselekmények elkövetőit és mondjuk a közlekedési balesetet okozókat nem egy zárkában helyezik el. A kérdés magva az, hogy a szabadságvesztés milyen haszonnal jár? Kettős célja van a büntetés-nek: *a generális és a speciális prevenció*. Előbbi annyit tesz, hogy a büntetés másokat is visszatartson. A speciális az, hogy az elítélt többet ne kövessen el bűncselekményt. Harmadikként – ezt a véleményt nem mindenki osztja – a *represszió*, a megtorlás is benne van: a társadalom legalizált bosszúja. Nincs önbíráskodás; az ítéletet az állam hozza. Alternatíva lehet az ún. helyreállító igazságszolgáltatás, ahol a

tettes és a sértett között mediátor segíti a sérelem reparációját, s ez nem túl súlyos cselekmények esetén a büntetés kiszabását is feleslegessé teheti.

Milyennek látja bíró úr a világot, az embert? Rosszabb, durvább ma az emberiség, mint száz vagy akár ötszáz évvel ezelőtt? Vagy csak – a médianak „hála” – jobban és gyorsabban érte-sülünk mindenről, ami bűn, tragédia?

Ez utóbbi kétségtelen tény. Az információ hihetetlen heveségű, „real time” terjedé-se, a hírcsatornák vetélkedése is biztosan belejátszik abba, hogy sötétben látjuk a dol-gokat, szorongunk. Száz éve nem tudtuk, mi zajlik a szomszéd városban, ma azt is pár perc múlva látjuk, halljuk, ami a ten-gerentúlon történik. A rossznak a hírérté-ke sajnos nagyobb, mint a jónak. Azt nem gondolom, hogy az ember rosszabb lett, mint volt. A bűnözés mértéke és a félelem, szorongás megnövekedése nem áll feltét-lenül egyenes arányban egymással.

Végül van-e olyan története fókuszte-mánkhöz kapcsolódva, amelyet meg-osztana velünk?

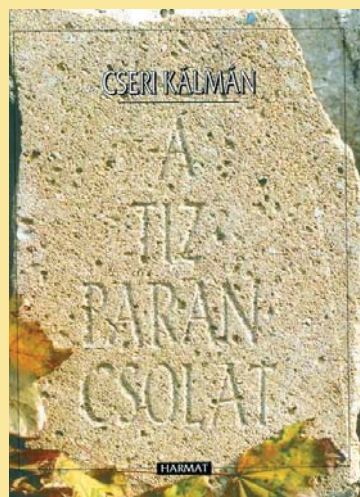
Igen, van. Nem saját példám, de konkrét és valóságos. Érzékeny téma, de elmon-dom. 1956 után nagy megtorlás volt, több száz embert halálra ítélték a forradalmat követően. Egy bíró kollégám tárgyalt egy ilyen ügyet, s valakit börtönnel sújtott. 30 évvel később az egykori elítélt írt egy leve-let, amelyben megköszönte a bírónak az emberségét. Hálás volt neki, mert meg-érezte abban a szörnyű kényszerhelyzet-ben, '56 után, hogy egy emberséges em-berrel találkozott. A bíró az emberségét hozzá kell, hogy adja a hivatása gyakor-lásához. Ez a nem könnyű mesterség tehát hozhat emberi megnyugvást is, a lelkiis-meret szaván kívül. Még külső visszajelzés is adódik – ritka jutalom, de ilyen is van.

● KÓHÁTI DOROTTYA

Cseri Kálmán:

A Tízparancsolat

Harmat Kiadó, 2007

Fotó: Szeverényi Máté

József Attila

Én nem tudtam

Én úgy hallgattam mindig, mint mesét
a bűnről szóló tanítást. Utána
nevettem is – mily ostoba beszéd!
Bűnről fecseg, ki cselekedni gyáva!

Én nem tudtam, hogy annyi szörnyűség
barlangja szívem. Azt hittem, mamája
ringatja úgy elalvó gyermekét,
ahogy dobogva álmait kínálja.

Most már tudom. E rebbentő igazság
nagy fényében az eredendő gazság
szívemben, mint ravatal, feketül.

S ha én nem szólnék, kinyögné a szájam:
bár lennétek ily bűnösök mindnyájan,
hogy ne maradjak egész egyedül.

A Tízparancsolatot a világ-
mindenség Ura és Terem-
tője adta a tőle elfordult
emberiség életének védelmezésé-
re. Mégis éppen azért uralkodik
akkora káosz a világban, mert a
bűnös ember képtelen betartani
Isten törvényeit. Ez ráébresztheti
arra, hogy mindenestől kegyelem-
re szorul. Aki tehetetlenségét be-
látva Jézus Krisztushoz fordul, és
Őt életébe fogadja, az attól kezdve
nem kívülről hangzó előírásokat
próbál teljesíteni, hanem belső in-
dítás és erő segítségével élhet Is-
ten akarata szerint.

Hogy mit jelent mindez a hétköz-
napi gyakorlatban? – E kérdésre
választ keresve magyarázza végig
a szerző a „tíz igét” a tőle meg-
szokott meleg határozottsággal,
sok életből vett példa segítségével.

A könyv megvásárolható a kiadó-
nál, illetve a keresztyén könyves-
boltokban.

Az írói hitelesség

Névjegy

Márton László 1959-ben született, 1984 óta 23 könyve jelent meg (regények, elbeszélések, drámák és esszék). Eddigi főműve a *Testvériség* című regénytrilógia. Első önálló műfordítása Luther Márton *Asztali beszélgetések* című gnómagyűjteménye volt. 1997-ben József Attila-díjat, 2007-ben Márai Sándor-díjat kapott.

Mesterségem az írás. Hétköznapi emberként, állampolgárként a dolgot magát – a bűn kapcsán egy-egy bűnös tettet, annak következményeit – igyekszem nézni. Íróként elsősorban a bűn elbeszélhetősége, hiteles ábrázolása érdekel. A kérdés így is megfogalmazható: Hogyan mutatkozik meg az irodalmi alkotásban a bűn? Még azt is megkérdezhetjük: Egyáltalán jó-e, hogy a bűn motívuma előfordul az irodalomban?

Gyakori jelenség, hogy az írók, méghozzá éppen a legjobb írók a társadalom vagy az emberi létezés rendellenességeit, buktatóit, bűneit vizsgálják. A hangsúly azon van, hogy *vizsgálják*: egy-egy társadalmi vagy emberi probléma az írói problémában nyeri el hiteles formáját. Nem így áll a dolog a lektúráírókkal: őket nem érdekli az adott probléma összetettsége. Nem kíváncsiak egy-egy tett okaira, sem szereplőik belső fejlődésére. Ha az irodalmi tömegtermelő krimi író, magától értetődőnek tekinti, hogy valaki gyilkolt,

és a nyomozó fényt derít a tettes kiletére. Nem törődik vele, mi játszódik le a gyilkosban a tett előtt és után, milyen személyek, milyen eszmék veszik körül, és azok milyen hatással vannak rá. Ha a betűvető projektmenedzser szingliregényt hoz létre, természeti adottságnak tekinti a fiatal felnőtt hős magányát, és jogos követelménynek azt, hogy hőse a magány keretei közt minél több gyönyört, sikert, megerősítést csikarjon ki környezetéből. Az ilyen szerzőt nem izgatja, hogyan függ össze az önzéssel a magány, és nem firtatja a haszon- és cél- elvű létezés-technika esetleges hazugságait.

Az igazi író, miközben mozgatja szereplőjét a regény terében, valamilyen formában mindig az emberi létezés egészére kérdez rá. Ahhoz, hogy ezt írói módon tehesse (ne pedig – mondjuk – filozófiai vagy antropológiai értekezést írjon), kérdését el kell helyeznie a cselekményben, a cselekménnyel együtt kell írói problémává alakítania. Ez az igen

bonyolult folyamat a szereplőre nézve két fontos következménnyel jár: az egyik a *sors*, a másik a *jellem*.

A jellemről most nem beszélek: nagyon sok összetevője van, és nagyon sok, szereplőn kívüli tényezőtől is függ. Ami a sorsot illeti: a görög tragédiák óta megfigyelhetjük, hogy a szereplő sorsa többnyire – szinte mindig – megrendítő, borzalmas, szomorú vagy baljóslatú történeteket tartalmaz. Még a leglaposabb regények és filmek happy endje is valamilyen bajtól vagy veszedelemtől szabadítja meg a szereplőt. A sors (és újabban a sorstalanság) az emberi létezésen belül vagy a balszerencsével vagy a bűnnel függ össze. Ez a felfogás az antik-pogány tradícióból éppúgy következik, mint a teremtményiségről és az eredendő bűnről szóló keresztyén tanításból.

És ez ad magyarázatot arra, miért foglalkoztatja éppen a legkiválóbb írókat olyan intenzíven a bűn, a bűnösség mint emberi létezés. Azért, mert az író – a jó író – ezen keresztül tudja megközelíteni

és a bűn

vagy megragadni a sorsot. Hogy párhuzamos példákat mondjak: az orvost is inkább érdekli a beteg szervezet, mint az egészséges, inkább a betegség kialakulása és lefolyása, mint az egészség zavar-talan öröme. A rendőrnnyomozót és a bűn-tetőjogászt inkább a jogsértő, mint a jogkövető magatartás, inkább a bűnöző, mint a kifogástalanul viselkedő személy.

Kérdés ezek után: **Vajon szereti-e az orvos a betegséget, a rendőr a bűnözőt? Bizonyos értelemben igen.** Hiszen az intenzív érdeklődés, amely az eredményes munka feltétele, egyfajta pozitív viszonyt jelent. Ám ettől még a betegségnek, illetve a bűnözésnek a megfékezésében, nem pedig elharapódzásában érdekeltek.

Csak hogy az író másképp, más értelemben is szereti bűnös vagy bűnöző hősét. Móricz Zsigmond pozitív hőst farag Rózsa Sándorból: gaztetteit kisebbíti vagy mentegeti, szerethető vonásait előtérbe állítja, és megmutatja benne a majdani szabadsághőst. Hiszünk-e Móricznak? Amíg a könyvét olvassuk, igen. Látszik rajta, hogy kiváló alkotó munkája. Íróilag hiteles, életrajzilag, történelmileg már kevésbé.

Arra is van példa, hogy egy író ki-mondottan negatív hőst állít elénk, mégis arra biztat, hogy nézőként vagy olvasóként a gazember oldalára álljunk, neki drukkoljunk. Lélegzet-visszafojtva lessük, vajon Shakespeare III. Richárdjának sikerül-e megvalósítania aljas tervét. *Vajon tetszik-e* nekünk III. Richárd vagy Jágó gyalázatos cselszövése, illetve maga Richárd és Jágó? Igen, tetszik. Miért? Egyrészt azért, mert nagyszerűen vannak megformálva, és ez intenzív művészi hatást kelt. Másrészt azért,

mert alakjukon és viselkedésükön keresztül rengeteget megtudhatunk a hatalmi mechanizmusokról, az akarat-érvényesítés technikáiról, végső soron önmagunkról mint emberi lényről, és ez a tudás tartikus élmény. No, és ettől a tetszéstől megszeretjük-e a gonosz-ságot, kedvet kapunk-e rá? Nem hinném.

Még sorolhatnám a példákat, de talán ennyi is elég. Az írónak, ha jó munkát akar végezni, a hitelességet kell szem előtt tartani, az írói hitelesség pedig esztétikai, nem pedig erkölcsi kategória. Ugyanakkor meg vagyok győződve róla, hogy ami hiteles, az nem lehet erkölcstelen. Akkor sem, ha az író a bűnről beszél. Akkor sem, ha a szükségesnek ítélt látószög érdekében odaáll a bűn és a bűnös ember mögé vagy mellé. Akkor sem, ha az ábrázolásmód bátorságával megütöztetést kelt. (Tudjuk, mennyire megbotránkozott a korabeli közönséget a *Bovaryné*. Ma már, jó másfél évszázad távlatából nem gondolja senki, hogy Flaubert erkölcstelenül járt volna el azzal, hogy a házasságtörést – és vele együtt a provincializmust – szemléltette és elemezte, nem pedig elítélte. Éppen ellenkezőleg, az írói lelkiismeretesség és a szakmai tisztesség példaképének tartjuk.)

Végül egy igen egyszerűnek látszó kérdés. Vajon írói szemmel nézve az ember alapvetően jó-e vagy rossz? Mi az írói következménye annak, ha az embert alap-

vetően jónak hisszük? És ha rossznak? Ez utóbbi esetben az embernek – a regényhősnek is – sorsa van és bűnei lehetnek. Bűneiért felelős. Rosszaságától próbálhat

Ugyanakkor meg vagyok győződve róla, hogy ami hiteles, az nem lehet erkölcstelen. Akkor sem, ha az író a bűnről beszél.

megszabadulni, megtisztulni, törekedhet a jóra. Ebben akár még szerencséje is lehet. Még az is lehet, hogy mások segítenek rajta, sőt az is, hogy megbékél és bocsánatot nyer. Előbbi esetben, ha az ember jó, akkor nincs bűn. Akkor az ember helytelen döntést hoz, hibázik, rosszkor van rossz helyen és így tovább. Akkor a bűnös ugyanolyan jó ember, mint az áldozat. Akkor problémák vannak, amelyekre sikeres megoldást kell találni, és várható, hogy a megoldás maga is probléma lesz, és további problémák sokaságát okozza.

Kétségtelen, hogy az írónak munkája során döntő részben problémái és megoldások

származnak. De ha olyan írói világot épít fel, amely döntő részben problémákon és megoldásokon alapul, az megítélésem szerint nagyon rossz megoldás.

• MÁRTON LÁSZLÓ

Romfa Jánossal ikladi otthonában beszélgettem. Beszűrődik a szomszéd szobából a három kicsi és édesanyjuk vidám zaja. Ki gondolná, hogy hosszú, Isten nélkül megtett út vezetett végül ide? Túlhajtott munka mókuskereke, alkoholrabság, reménytelenség után eljött a kijózanodás, a szabadulás, az új élet Krisztussal. Kiszorulás az előző, népes családból, életmódból, hogy egy egészen új kezdődjön.

Ha Te vagy, segíts rajtam!

Beszélj nekünk életednek arról az időszakáról, amikor még nem ismerted Istent!

Nagyon messzire vissza kell kanyarodnunk, jó húsz évvel ezelőtti a történet. Nagy családban éltem feleségemmel és hat gyermekünkkel. Boldog család volt ez világi értelemben, viszont volt egy nagy ütközőpont: a poharat még jobban szerettem, mint őket. Mondjuk ki: alkoholista voltam. „Szerencse”, hogy sohasem buktam le és soha nem okoztam tragédiát; nem rajtam múlt, ezt utólag már látom. Aztán történt egy közúti ellenőrzés, amit megúsztam – az előttem és utánam lévő autóst állították meg. Ez kényszerített arra, hogy

megálljak és kimondjam, hogy ez így nem mehet tovább. Dohányoztam is; egyszer abba akartam hagyni, de környezetem egy hónap után könyörgött, hogy inkább gyűjtsak rá, mert elviselhetetlen vagyok. Az esetet követő hétvégén találkoztam egy régi ismerőssel, aki csontkovács és gyógymasször volt valamikor. Ő beszélt nekem Jézusról, elmondta, hogy mit változtatott az életén, hogy Benne hisz. Az Úr Jézust ajánlotta maga helyett mint „specialistát”. Végül eldöntöttem, hogy ha nincs más, akkor az Úr Jézusba kapaszkodom. Azt tanácsolta, hogy imádkozzam és olvassam a Bibliát. Nagy felszabadultságérzés vett hatal-

mába, pedig az az első imádság nagyon cinikusan hangzott: „**Úr Jézus, ha Te vagy, segíts rajtam!**” Ő olyan szereplő és kegyes, hogy még ezt is meghallgatta. Bebizonyította ezt nekem, mert egy hét alatt elvonási tünetek nélkül letettem a poharat és a cigarettát.

Honnan volt erőd ehhez?

Ismerősöm így biztatott, amikor féltem, hogy ez nem fog sokáig menni nekem: „Ne arra gondold, hogy meddig nem bírod ki ivás és cigaretta nélkül! Ha kibírtad egy órát, adj hálát Istennek, és köszönd meg neki! Ha érzed, hogy rá akarsz gyűjtani, vagy inni akarsz, akkor imádkozz: »Uram, most

segíts meg!“ Kételkedésem ellenére tapasztaltam, hogy be tudott indulni a traktor anélkül, hogy ittam volna. Kollégáimnak is feltűnt, hogy nem iszom, és akármilyen munkát adnak, nem hőbörgök. Olvastam: **„Ha meg nem vallotok engem az emberek előtt, akkor én sem vallak meg titeket mennyei Atyám előtt”** – mondta Jézus. Az első bizonyágtételtem a büfében zajlott le, amikor megkérdeztek, kérek-e pálinkát. Amikor azt válaszoltam, hogy nem, visszakérdeztek: „Beteg vagy?” Akkor elmondtam, hogy én már átadtam a szívemet az Úrnak, testem az Ő temploma. Mindent szabad nekem, de nem minden használ és épít. Ilyen a cigaretta és az ital is. Nincs nekem ezekre szükségem, szabad ezeket abbahagynom!

Hogyan fogadták a családotban a benned végbement változást?

Eleinte öröm volt. Észrevették, hogy nem duhajkodom, nem csapkodok annyit. Aztán elkezdtem összegyűjteni mindent, ami nem a portára való volt, és megpróbáltam visszavinni ezeket az eltulajdonított dolgokat, vagy felajánlottam, hogy a kért összeget kifizetem érte. Ez már kicsit sok volt a feleségemnek, meg az a tény is, hogy az addig vad és hangoskodó ember hirtelen „szent és jó” lett. Kezdeményezte, hogy költözzem a másik házunkba, és utána beadta a válókeresetet is.

Újra megházasodtál évek múltán. Hogyan vállaltátok fel a közös indulást Ágnessel, a nagy korkülönbég ellenére?

Válásom után tizenöt évig egyedül éltem, de nem magányosan: az Úr Jézussal. Barátok vettek körül, testvérek. A kispesti evangélikus gyülekezetbe kerültem, ott igyekeztem hasz-

nossá tenni magam, de legfőképpen lelkem épülésével törődtem. Itt ismerkedtem meg Ágnessel, akivel nagyon kellemesen el tudtunk beszélgetni. Észrevettem, hogy bennem nemcsak testvéri szeretet van. Éreztem a fölőle jövő bizalmat is, de nem tudtam, hogy ez az idősebb, érett testvérnek szól vagy a férfinak. Közel három évig imádkoztam ezért, sokszor már ezt mondtam: **„Uram, adj erőt, hogy felejtsem el, neked van hatalmad...!”**

Volt, hogy amint kimondtam az áment, csöngött a telefon, Ági volt: „Ugye nem felejtetted el, hogy közös alkalom lesz Cinkotán?” Majdnem leestem a székről: „Mit kértem tőled, Mindenható? Ez így nem fog menni!” Utóbb derült ki, hogy Ágnes már másfél éve hordozott a szívében: „Bár olyan lenne a férjem, mint János, csak egy kicsit fiatalabb!” Az Úr, úgy látszik, nem figyelt az utolsó szóra, így végül megkapott engem... Megkértem a kezét, de még vártunk egy ideig az igei megerősítésre, hogy véletlenül sem emberi akarat vagy gondolat legyen, mert abból nem születne semmi jó.

Szerinted óhatatlanul meg kell járnia mélységeket az embernek ahhoz, hogy Isten jelenlétét vágyja és megtapasztalja?

Egy biztos: Isten szól az emberhez kétszer vagy háromszor. Isten az, aki keres minket, a mi felelősségünk viszont az, hogy meghalljuk és igent mondjunk neki. Nem gondolnám, hogy mélységeket kell megjárni, mert volt már olyan, aki hallva a történetem azt mondta, nem fog megtérni, mert akkor el kell, hogy váljon. Nem! Nem az a lényeg, hogy mi lesz belőle. Egyszerűen az, hogy én a régi énem, ami volt – csüggedésekkel, elkeseredésekkel vagy

akár jólétben – feladjam. Lemondjak róla, hogy én vagyok a világ közepe, és felismerjem, hogy az Úr Jézus az. **Ha ő vezet, és én benne bízom és rá hallgatok, akkor más lesz az életem.** Tudom, hogy fölöttem nem valami elképzelés vagy „izmus”, hanem az Úr Jézus van. Ő, akit nem tudok érzékelni az érzék-

Aztán történt egy közúti ellenőrzés, amit megúsztam...

szerveimmal, de ha nyitott szemmel járok, akkor észreveszem az életem minden percében, amikor irányítja a dolgokat. Én ugyanaz maradtam, mert az ember küszködik a régi énjével; az időnként feltámad. A Sátán nem nyugszik, mert tudja, hogy keves ideje van. Azon mesterkedik, hogy a legkiválóbbakat és a legjobb hívőket is elbuktassa. Nekünk pedig az a dolgunk, hogy azon igyekezzünk, ne az ő szava legyen a döntő, hanem az Úré. Élet-halál kérdéséről van szó! Lehet azt mondani, hogy nem foglalkozom még vele, még fiatal vagyok. De tudom-e, hogy mi lesz holnap? Nem tudom! De dönteni most tudok, most mondhatom: **„Igen, Uram, én követlek!”**

• ERDÉSZNÉ KÁRPÁTI JUDIT
Az interjú a 2011 márciusában készült rádiós beszélgetés szerkesztett változata.

Egy politikus, akit

Ezzel a címmel jelent meg május végén Molnár Róbertnek, a Szeged melletti Kübekháza hívő polgármesterének, egykori parlamenti képviselőnek a könyve, amelyet hamar szétkapkodtak. A könyv már a második kiadását éli, és gyanítható, hogy lesz folytatása is... A politikus október 8-án a Deák téri evangélikus templomban rendezett országos misziói napon szolgált. Ezt követően beszélgettünk vele.

Gondolta volna, hogy ennyire népszerű könyvet ír?

Nem a népszerűsége a fontos a számomra, hanem hogy „életszagú” és tartalmas. A könyv engedelmességből született, komoly harcok árán. Nem ró-

lam, hanem valójában minden ember-ről és arról az Istenről szól, aki bárkit fel tud emelni, aki alázattal eléje borul.

Még a politikusokat is?

Minden embert, még őket is! Tudjuk: ahol megnövekszik a bűn, ott a kegyelem még inkább!

Sokat foglalkozik könyvében a bűnnel.

Mert megsokasodtak népünk életében, illetve azért, mert az igazi istenismeretben kulcskérdés a bűn ismerete. A bűnök valójában falat képeznek Isten és az ember között. Ahhoz, hogy Isten kézbe vehessen, meg kell látni a bűnös, mocskos, nyomorult életünket. Fájni kell annak, amit tettünk, amit elmu-

lasztottunk vagy amit gondoltunk. Mert egyszer a gondolatainkkal is el kell számolnunk! Ha a bűneink nem fájnak, semmit sem ér a bűnvallás! Abból csak egy felületes, vallásoskodó, valójában sivár élet származhat.

Isten ennél többet szeretne...

Isten azt szeretné, hogy ne meneküljünk előle. Legyen bátorságunk szembenézni önmagunkkal és kimondani: „Uram, Rád van szükségem! Csőd az életem, a bűneim elnyelnek, jöjj, siess, segíts!” A töredelmes bűnvallást Isten nagyon megáldja.

Elég szokatlan egy politikustól, ahogy a bűneiről beszél. A politikusok nemigen szokták bevallani tévedéseiket, a bűneikről nem is beszélve. Mindig a politika másik térfelén állók szokták azokat a fejükre olvasni.

Pedig a politikában is szükség van, illetve

rabul ejtett Isten

szükség lenne az őszinteségre! A politika csak akkor lesz jobb, ha maguk a politikusok is jobbá válnak. Ha nagyobb lesz bennük az Isten, míg ők maguk pedig egyre kisebbek. A nagy, tökéletes és mindent tudó politikusainkkal Isten nem fog semmit kezdeni! Jobb magyarokká is csak akkor válhatunk, ha előbb jobb keresztyének leszünk...

Sok hívőben ott a kérdés: egy keresztyén ember lehet politikus? A politika nagyon gonosz dolog! – mondják.

Szerintem nem a politika gonosz, hanem ahogy azt sokan művelik. A politika Isten eszköze arra, hogy a bűnbe esett és elveszett világban a rendteremtés kereteit megadja.

Ne haragudjon, de illet ma nem tapasztalok.

Pedig a politika Isten eszköze, higgye el! Más kérdés persze, hogy ha nem Isten választottai kezében van a vezetés, akkor nemigen lesz áldás belőle. Most megkérdezhetné, hogy akkor miért nincsenek hívők a közéletben? Azért, mert hitüket a templom falai között élik meg, és sajnos sokukból hiányzik a tanítványság, hogy kimenvén a templomokból személyválogatás nélkül tanítvánnyá tegyék a népeket. Amíg a keresztyének nem válnak sóvá a világ számára, addig a világ marad hatással a keresztyénségre. Világításra kaptunk új életet. Világítani a sötétben! Sajnos Magyarországon nagyon nagy a sötétség!

„Minden hatalom Istentől van!” – ezt írja a Biblia.

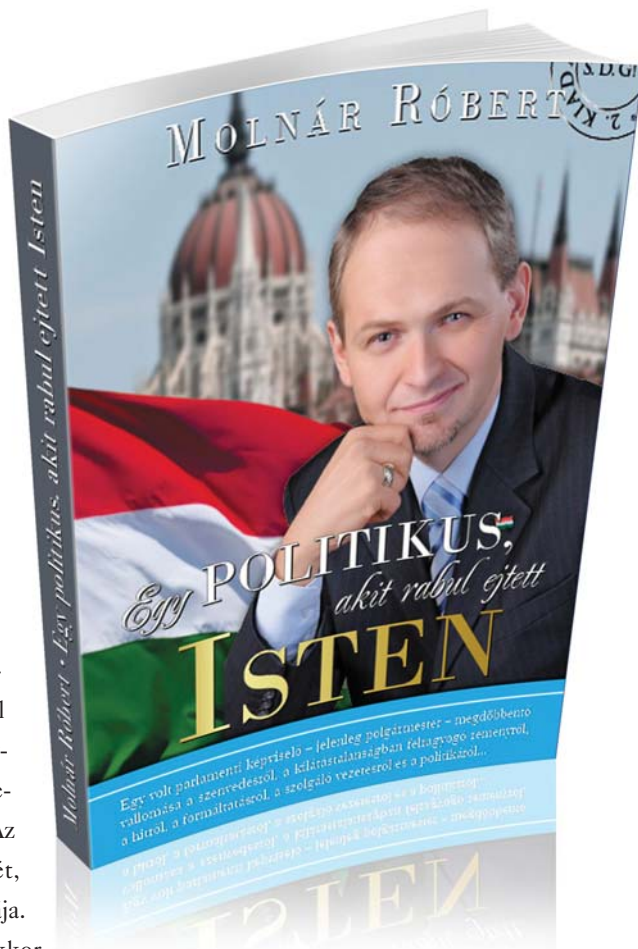
Így igaz. A Bibliát olvasva rájövünk, hogy Isten adott az ószövetségi népeknek vezetőket áldásul és átokul. A Bírák könyvébe ástam bele magam nyáron. Mintha a magyar történelem pörgött volna le a szemem előtt. Amikor az akkori zsidó népnek nem kellett az Isten, hanem kellett a világi dolgok, a bálványok, a matéria, akkor megkapták a filiszteusokat. Mi is száműztük Istent a közéletből, a kultúránkban, az iskoláinkból ezelőtt ötvenegynéhány évvel, és helyette kellett nekünk Lenin meg Marx. Az Örök Élő Isten helyett két, ma már halott ember dogmája. „Ha nektek ez kell, akkor legyen így!” – gondolhatta Isten, és következményként megkaptuk az oroszokat. Minden bűnünknek van következménye, mert az előzmény után mindig jön a következmény. Amit tegnap elkövettek, annak ma vagy holnap, de mindig lesz következménye.

Mi a helyzet ma?

Istent még nem hívtuk vissza!

Az alkotmányunk – szemben az uniós alapokmánnyal – megvallja Istent. „Isten, áldd meg a magyart!” – így kezdődik...

Nagyon nemes dolog! De egyvalamit tudnunk kell: Isten nem papírból dolgozik! Számára az, hogy valahol leírjuk a nevét, még nem jelenti azt, hogy

hiszünk is benne, hogy átadtuk Neki a vezetést. Isten a szívek és a vesék vizsgálója. A retorika nála kevés! Senki számára ne legyen ez kérdéses, Magyarország vezetői még nem adták át Istennek az irányítást! Még izzadságszágúan maguk próbálkoznak, miközben a válság egyre mélyül. Tény, hogy nem akkora már a gyűlölete, mint amilyen korábban volt. Amíg azonban nem Ő lesz népünk, nemzetünk vezetője, ne várjunk áldást!

Hogy lehet Istennek „átadni az irányítást”?

Ahogy a megtért hívők is átadják. Leborulással, töredelmes bűnvallással és annak beismerésével, hogy ők is rászorulnak a kegyelemre. Sok nagyon-na-

gyon tehetséges politikusunk van minden oldalon. De a tehetség csak egy dolog! A hívők pontosan tudják: „A bölcsesség kezdete az Úrnak féltelme.” A bölcsességet Isten adja az övéinek. Ezt nem az egyetemeken oktatják. Isten szerint vezetni csak az képes, aki már maga is vezetett!

Ki lehet akkor Isten szerinti vezető?

Aki már az Övé! Akit Isten már kezébe vett és formál, mert a vezető nem születik, hanem azzá válik. Egyébként Pál Timóteushoz írt első levelének 3. részében a püspökökre irányuló isteni elvárás kell alkalmazni minden veze-

tőre. Az alázat a vezetőkkel szemben kulcskérdés. Akiben nincs szívbeli alázat, az előbb-utóbb számíthat a bukásra.

magam is a könyv írása és kiadása kapcsán, és persze előtte és azóta is. Először a számítógépem merevlemeze ment tönkre, benne a kézirat. Térdre borultam Isten előtt. Két év mun-

De a sok nemzeti mellett egyvalami „nemzeti” hiányzik az életünkben. Egy nagy nemzeti leborulás és nemzeti bűnbánat az Isten előtt!

Sok magát keresztyén érzelműnek valló vezetőnk van.

Örülök neki. Ugye, tudjuk, hogy gyümölcsöiről ismerjük meg a fát? A jó fa jó gyümölcsöt terem... A politikus nem attól keresztyén, hogy kabátja hajtókáján kereszt van, vagy attól, hogy eljár a templomba: lássa a nép, milyen remek ember. A keresztyén politikus jó gyümölcsöket termő...

Olyan sok a bűne ennek a nemzetnek. Van ebből kiút?

Sok állami intézményünk lett mára „nemzeti” jelzővel ellátva, ami nekem tetszik. De a sok nemzeti mellett egyvalami „nemzeti” hiányzik az életünkben. Egy nagy nemzeti leborulás és nemzeti bűnbánat az Isten előtt! Amikor ez megtörténik, akkor kezdődhetnek valójában új lapok a magyar történelemben. Ha erre nem kerül sor, akkor hamarosan jönni fog a nagy nemzeti kiborulás!

Visszatérve a könyvére, nem emlékszem, hogy e témában született volna még egy hasonló mű. Mi vezérelte a megírásban?

Őrállóságom. Minden hívő őrálló! Az őrálló feladata a veszélyre figyelmeztetés. Az őrálló tudja, hogy maga felett is szükséges az őrködés. Isten sokszor engedi a próbákat az őrálló életében. Komoly próbákat éltem át

káját tartalmazta. Aztán az egyik barátomnak nagy nehezen sikerült visszahoznia. Aztán az egyik ismert könyvkiadó vezetője tudtomra adta: „Ebből a könyvből jó, ha 200 darabot el lehet adni.” Amikor már nyomdakészre volt tördelve a kézirat, a másik kiadó vezetője közölte: „A központjuk – anyagi okokra hivatkozva – letiltotta a könyv kiadását”. Amikor már a második kiadó is nemet mondott, Isten ismét térdre és imára készítetett, majd a leborulásom után még aznap este utat is mutatott egy mellbevágó igemagyarázat által. Másnap már az isteni bátorítás jött, amikor egy addig ismeretlen bajai asszony – aki nem is tudta vergődésemet – telefonon felhívott a hivatalban és azt mondta: „Polgármester úr, meg ne tessék hátrálni a könyve kiadása kapcsán, mert áldásokat fog hozni sok ember életében!” Hálaadással borultam ismét Isten elé, majd letettem a golyóstollat, autóba ültem és bementem az első utamba kerülő szegedi bankba, hogy hitelt vegyek fel a nyomtatásra. Elhajtottak. Aztán a következő bankban kaptam hitelt és megjelenhetett a könyv. Újól megértettem: hittal és alázattal naponta Isten elé kell borulnom. Akkor Ő vezet, felel, és mindenben gondot visel rólam...

Túlélte az abortuszt

Gianna Jessen vallomása

Egy film jár körbe az interneten, amely egy abortusz-túlélő bizonságtétele. Ő egy amerikai nő, akinek anyja hét és fél hónapos várandós volt, amikor úgy döntött: abortálja kislányát. Ilyen előrehaladott állapotban már az úgynevezett vegyszeres feltöltést alkalmazzák, ami abból áll, hogy az anya méhébe sós oldatot fecskendeznek, amit lenyel a baba, az pedig szétégeti őt. Az anya pedig megszüli a halott magzatot 24 órán belül. A halálra ítélt lány viszont mindenki meglepetésére élve született – írja a Konzervatórium.

Gianna Jensen 1977-ben született Los Angelesben, biológiai szülei ekkor 17 évesek voltak. Megszületése után nem sokkal örökbe adták őt. Gianna a pro-life mozgalom aktív szószólója. A Konzervatórium a 2008-ban Melbourne-ben készült – egyébként már számos helyen megnézhető – videót publikáló posztjában az alábbi idézeteket emelte ki az előadótól.

„Ha az abortusz csupán a nők jogairól szól, Hölgyeim és Uraim, akkor mi volt a helyzet az enyémmel? Nem volt akkor ott egyetlen radikális feminista sem, aki azért kiáltott volna, hogy az én jogaim mennyire meg lettek sértve aznap, holtan épp készültek kinyiffantani a nők jogainak nevében.”

„A korban, amelyben élünk, politikailag egyáltalán nem korrekt Jézus Krisztus nevét kimondani az efféle helyeken, behozni a nevét efféle rendezvényekre, mert az Ő neve hallatán némelyek szörnyen kényelmetlenül érzik magukat. De én nem azért maradtam életben, hogy mindenki kényelméről gondoskodjam. Azért maradtam életben, hogy kicsit felkavarjam a dolgokat. És nagyon élvezem, amikor ezt megtehetem.”

„Az abortuszt végző orvosnak kellett aláírnia a születési anyakönyvi kivonatokat. Szóval azt is tudom, hogy ki az. És ez áll benne azok számára, akik szkeptikusak az orvosi feljegyzésekkel kapcsolatban: született: vegyszeres feltöltéssel végzett abortusz során. (...) Végeztem egy kis kutatást azzal az orvossal kapcsolatban, aki abortuszt akart végezni rajtam. (...) Olvastam tőle egy idézetet valahol pár éve, ahol azt mondja: »több

mint egymillió csecsemőn végeztem abortuszt, és ezt tekintem a szenvedélyemnek.«”

„Az én küldetésem az, hogy emberséget vigyek abba a vitába, amit csak bekatapultunk és feltettünk a polcra, és azt mondtuk, hogy ez egy kérdés (issue). Félretettük az érzelmeinket és megke-ményítettük magunkat.”

„Nem lenne agysérülés okozta bénulásom, ha nem éltem volna mindezt túl. Ezért amikor hallok azt a megdöbbenő és visszataszító érvelést, hogy el kellene vetetni a gyereket, mert az is lehet, hogy nyomorék lenne, iszonyat tölti el a szívemet.”

„Férfiak! Önök nagyszerűsége lettek teremtvé, arra, hogy felálljanak és férfiak legyenek, hogy védelmezzék a nőket és a gyerekeket, és nem arra, hogy csak úgy álljanak és elfordítsák a fejüket, amikor pontosan tudják, hogy gyilkosság történik, de mégsem tesznek semmit. Nem arra lettek teremtvé, hogy használják a nőket, aztán magunkra hagyjanak minket. Azért lettek megalkotva, hogy kedvesek legyenek, nagyszerűek, kegyesek és erősek, hogy kiálljanak valamiért. Figyeljenek rám: belefáradtam abba, hogy az önök munkáját végezzem. Nők! Nem erőszakra lettek teremtvé! Nem arra, hogy csak üljenek, és ne legyenek tisztában az értékükkel és becességükkel. Azért lettek megalkotva, hogy megküzdjenek önökért. Örökké.”

Forrás: Magyar Kurír

Gianna Jessen előadásának felvétele a következő linken látható:

http://konzervatorium.blog.hu/2011/09/20/a_lany_aki_tulelte_az_abortuszt_gianna_jessen_vallomasa

Ha összehasonlítunk egy középkori, egy százszentendős és egy mostani büntető törvénykönyvet, akkor azt tapasztaljuk, hogy egyre több és több cselekedet és magatartás lépett át a tiltottból a megengedettbe, sőt vált emberi joggá. Leginkább a lélek és a közösség elleni vétkek, a

több borzalommal és aljassággal találkozunk, mint amennyit az emberiség korábban egy évezred alatt elkövetett. Ráadásul mind a gonosz oldalán áll. A gyermekjátékok mind rombolni és ölni tanítanak, s aki ezeken nő föl, abból kész gyilkos válik. A filmekben léteznek ún. jók, helye-

ún. pszichológiai és szociológiai magyarázatok vannak helyette.

Amióta akkora a gazdagság, mint most, soha nem volt ily mérhetetlen a szegények tömege és nyomora, és ennyire gőgös a barbárság. „*A fejletlen országok adósságszolgálatára hasonlatos ahhoz a helyzethez, amikor az egészséges ember kap*

Korbbűnők

szellemi kútmérgezés esetében figyelhető meg ez a folyamat. A legdöntőbb változást a lelkiismereti szabadság meghirdetése hozta. A korábbi korszak, a vallási nem ismert ilyen fogalmat. A lelkiismerete kinek-kinek szabad volt mindenkor, ősidő óta, hiszen az ember szívét csak Isten ismeri, viszont bizonyos nézetek hirdetését tiltot-

sebben „jó” gyilkosok, akik a „rossz” pályatársaikat mészárolják, ámde a jó sosem győz, mert nincs e művekben katarzis. Nincs megtisztulás, nincs egy hiteles sóhaj, mellyel a bűnös megbánná vétkét. Már csak azért sem, mert a bűn fogalma hiányzik Gazdaságkor szótárából és lelkéből – különféle

vért beteg társától. (...)” – írja Vigvári András *A globalizáció és a pénzügyi rendszer* című cikkében (Élet és Tudomány, 2005. december 2.). Az adósok egyre fizetnek, adósságuk pedig nőttön-nő. Soha nem szabadulnak, mivel egyre szegényebbek lesznek, végül nyomorukból sem a törlesztést, sem a megélhetésüket nem tudják fedezni. A helyzetet mindannyian pontosan látjuk

A gyermekjátékok mind rombolni és ölni tanítanak, s aki ezeken nő föl, abból kész gyilkos válik.

ták a társadalom védelmében. Napjainkban a hajdan Istent dicsérő művészet zöme a sátán szolgálatába állt: tessék végignézni bármelyik este a televíziók kínálatát vagy bármelyik napszakban a gyermekek számára készült képernyős játékokat. 24 óra alatt

saját vagy ismerőseink adósságnomorából. „1961-ben a legszegényebb és a leggazdagabb országok közti jövedelemelő 1:30-hoz volt. Ugyanez 1980-ban 1:45-höz, 1997-ben 1:74-hez arányú volt. (...) Az USA-ban a 90-es évtizedben a családok felső tizede 16 %-kal, a legfelső 5 % 23 százalékkal, a csúcson lévő 1 % 50 %-kal növelte jövedelmét.”

Ennek az egyre erősödő folyamatnak az a következménye, hogy a történelmi államok – így vagy úgy, de mégis az emberek – önkormányzata megroppant, s a magánállamok, vagyis a személytelen és felelőtlen tulaj-

don vette át a hatalmat a bolygó fölött. Eszköze a pénz, az általános szentségtelenítő. Gyarapodása érdekében mindent megtesz: szabályos uzso-racivilizációt alakított ki. Szinte komikus, hogy miniszterelnökünk harcol az uzsora és a kifosztás ellen, miközben az állami vállalatok uzsorás és kifosztó szerződéseket kötnek a lakossággal.

Másképpen fogalmazva: egy személytelen, büntudat nélküli, vagyis a jó és a rossz megkülönböztetésére eleve képtelen gépezet: a gazdaság és annak az alrendszerei: piac, tudomány, pénz, műszaki fejlődés stb. garázdálkodik a maga szabályai szerint Isten kertjében: az emberek lelkében, a társadalomban és az egész bolygón.

Ha már a szórakoztatóipar nem, az iskola vagy a család taníthatná az ősi bölcsességeket: addig nyújtózkodj, ameddig a takaród ér, légy jó mindhaláláig, ne lopj, ne hazudj, szeresd felebarátodat, mint önmagadat, ne tedd azt, amit magadnak nem kívánsz...

Igen, igen! Az Egyháznak kellene fölemelnie szavát, ám ha egy pap a szószékről kijelentené: „Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!”, az Antikrisztus hamis prófétái máris kórusban harsognák: Fundamentalista! Igen, a kereszténység eleve fundamentalista, mert van alapja, mégpedig az Élő Isten. Csak neki szolgálhatunk. A divatnak, a pénznek, a főnöknek és a megalkuvás, a bűn semmilyen formájának nem.

Lassan húsz éve (1993), hogy a Svéd Egyház püspökei kiadták *A gyógyulás ideje* című állásfoglalásukat, amelyben a helyzet és az Írás alapos elemzése után kijelentették: „Az adósság átkerült a gazdasági szférából az erkölcsi-szellemi szférába. A tisztas juss határát a gazdagok ugyanis túllépték a szegényekkel szemben. Ezért a szellemi és er-

kölcsi adósság a gazdag országokra terhelődött át, amelyek nem merik vagy nem akarják az irtalmat a jog elé helyezni. Pedig kiderül,

hogy a jogot már eljátszották a hosszú éveken át kapott túlfizetésekkel. (...)

Eszköze a pénz, az általános szentségtelenítő. Gyarapodása érdekében mindent megtesz.

Tulajdonképpen itt az Istennel szembeni adósságról van szó, hiszen a hitelező Istennek a gyengékkel és szegényekkel szembeni irtalomra vonatkozó követelését hagyta figyelmen kívül. Ennek megfelelően az erkölcsi adósság egyre nagyobb lesz, ahogy az igazságtalanság terjed a világban azért, hogy néhány ember dúskál a javakban, nagy tömegek pedig az alapszükségleteiket tudják csak kielégíteni, vagy még azokat sem. (...) Az igazság hiánya miatt (...) a remény és a bizalom helyébe lemondás és kétségbeesés fog lépni.”

A svéd püspökök hivatkoznak a régi bölcssekre: Milánói Ambrosius (IV. szd.) rámutatott arra, hogy sokak szegénységét a néhányak által felhalmozott és folyamatosan növekvő gazdagság okozza. „Ha olyasminnek a tulajdonjogát igényled, ami az egész emberiségnek közösen adatott, legalább egy részét meg kell osztanod a szegényekkel.”

Az Egyház mi vagyunk. Ha meg akarjuk menteni a Földet, embertársainkat és a lelkünket, akkor vissza kell térnünk az Alaphoz, az Úrhoz, és csak neki szabad szolgálnunk.

● CZAKÓ GÁBOR

A rejtőzködő

A kereszt teológiáján elmélkedve és az Isten titkához filozófiai úton eljutni kívánóktól elhatárolódva Luther egyedül a Bibliára hagyatkozott. Azt tanította, hogy Istent csak a saját kijelentése alapján lehet megismerni. Az Isten dicsőségére kíváncsi Mózes csupán az Úr hátát láthatta (2Móz 33,12–18). Szemtől szemben senki nem találkozhat Istennel, mert ő elrejtőzködő Isten, Deus absconditus. Az emberi természet maszkját ölti magára, a szavak áruhájába öltözik, gyilkos indulatoknak szolgáltatja ki magát és gonosztevők között, kínos halállal végzi.

Vélekedhetünk úgy, hogy a világegyetem is álcája csupán az isteni hatalomnak és tökéletességnek. Mózes első könyvének a szerzője azonban egészen közelről, a filmkészítés nyelvén premier plánban mutatja meg őt. Mintha egy tevékeny mezőgazdászról vagy iparosról készülne a dokumentum, aki kertet ültet Édenben, a termőföldből fákat sarjaszt és állatokat formál, eligazítja és utasítja a segédjét, majd társat ad mellé, alkonyatkor pedig bejárja birtokát, hogy ellenőrizze a rendet (1Móz 2,8–3,10).

A Genézis alapján még fordítotttnak tűnik a helyzet: Isten jelenléte nyilvánvaló, a teremtett világ a maga alkalmas voltában pompázik. Valaki más bujkál, menekül az

Isten elől és szeretne láthatatlanná válni: az ember. Én úgy olvasom 1Móz 3,1–13-at, a bűnbeesés klasszikus megszövegezését, hogy az a homo absconditus, az elrejtőzködő ember története.

Milyen nagyra hivatott az ember! Isten munkatársa lehet a teremtés fenntartásában. Az ember küldetése az, hogy általa jó maradjon a világ. Őriznie, ápolnia, gondoznia kell a környezetét, önmagát és az Istennel való kapcsolatát. Az ember kiemelt megbízatása az, hogy Isten képmását hordja magán, és nem az, hogy a hátát fürkésze. „Be szép a régi kép, a tiszta, / Be szép volt a világon élni” – sóhajtja a költő is (Ady Endre: *Menekülés az Úrhoz*).

A fenti őstörténet azonban őszintén elbeszéli, hogy az ember elbukott, és összetört rajta az Isten képe. Kiderül belőle, hogy nem könnyű Istent képviselni a világban, de még az Éden kertjében sem. Kűszködünk, erőlködünk és érezzük, hogy nem sikerül. Nem jó az, ahogy tovább alakítjuk a teremtés művét. Isten velünk együtt alkotna a mai napig, de mi rossz partnerek vagyunk és elrontjuk az örömét. Megtört az édenkerti harmónia, és ezt gyakran kézzelfogható eseményekben érzük tetten, amikor ellenségeskedés,

A kívülről érkező kísértésnek, az alantas erőknek, az arctalan gonosznak a jelképe a kígyó.

gyűlölet ébred körülöttünk vagy bennünk. Esetenként érzelmi úton tör fel a szívünkbeli, hogy a felhőtlen boldogsághoz hiányzik valami az életünkbeli. Valami nincs sehol – írja a költő, Váci Mihály:

**Süvítnek napjaink, a forró sortűzek,
– valamit mindennap elmulasztunk.
Robotolunk lélekszakadva, jöttévön,
– s valamit minden tettben elmulasztunk.
Hiába verekszünk érte halálig: – ha miénk is,
– a boldogságból hiányzik valami.
Hiába vágyasz az emberi teljességre,
– mert az emberből hiányzik valami.
A Világból hiányzik a mi világunk,
– a Világból hiányzik valami.
A Földből hiányzik egy talpalatnyi föld,
– talpunk alól hiányzik valami.
Pedig így szólt az ígélet a múltból:
– „Valahol! Valamikor! Valami!”
De már reánk tört a tudás: – Valami nincs sehol!
– s a mi dolgunk ezt bevallani...
(Valami nincs sehol, részlet)**

ember

Miként a versben is általánosságban olvassunk az élet teljességéhez szükséges „valamiről”, úgy a bibliai történetben sem pontosan rögzíthető, hol romlott meg a viszony Isten és az ember között. Egy kívülről érkező kérdésre finom mozgás kezdődik az ember szellemében, és az ember egyszerre rossz útra tér. A kívülről érkező kísértésnek, az alantas erőknél, az arctalan gonosznak a jelképe a kígyó. „Csakugyan egy fáról sem ehetsz?” Csúsztatott kérdésével körülfontja az embert, és az meginog. Azért nehéz tetten érni a kísértőt, mert majdnem ugyanazt mondja, mint az Isten. „Olyanok lesztek, mint ő” – szorongatja tovább az egyébként Isten képét hordó embert. Bátorítja is: „Keress még inkább az Istent, de ne úgy, hogy hozzá ragaszkodsz, hanem úgy, hogy letaszítod a trónjáról!”

Mérhetetlenül kicsi a különbség a kettő között: „Megteremtette Isten az embert a maga képére” (1Móz 1,27–28), és „olyanok lesztek, mint az Isten” (1Móz 3,5). Azt mondta Isten az embernek, hogy a kert minden fájáról szabadon ehet, de a jó és a rossz tudásának fájáról nem ehet (1Móz 2,16–17). „Csakugyan azt mondta Isten, hogy a kert egyetlen fájáról sem ehettek?” (1Móz 3,1) A bűn ez a hajszálnyi rés a tökéletes isteni rend, szándék, és annak a mesterien eltorzított értelmezése között. A föld porából és az élet isteni lehetőségéből formált emberiség történelme ebben a hajszálrepedésben gyökerezik.

– Hol vagy, ember? – kiált Isten az ember után, és az ember félelmében, tudatlanságában, szegénységében és zavarában egy bokor mögé rejtőzik. A bűn őstörténete az elrejtőző ember és az embert kereső Isten története. Mi a bűn? Az, hogy az ember

az Isten elől menekülve. Nem a neki szánt szinten folytatja, hanem a növények szintjére ereszkedik és ott bújkál el. Vegetál. Éppen csak létezik. Isten pedig kérdez: A helyeden vagy, ember? Hogyan élsz és fejlődsz a teremtés rendjéhez képest? Az vagy, akinek elgondoltalak? Ádám, hol vagy?

– Elrejtőztem, mert félek – feleli az ember. Ez a jele annak, hogy elszakadt Istentől. Megkísérti az istennélküliség állapota és fél. Takarást, védelmet keres, nemcsak az Isten, de önmaga és a másik ember elől is.

– Elrejtőztem, mert mezítelen vagyok – vacogja tovább. Addig nem volt fontos, hogy mi van rajta, de most a saját testétől is elidegenül. Szégyelli, ami hozzá tartozik, test, lélek és szellem egysége nem természetes többé a számára. Mezítlenné válik: Ki van szolgáltatva a gonosz erőknél és Isten nincs a közelében, hogy megvédje őt.

– Elrejtőztem és magányos vagyok – mondja végül. Nincs többé harmónia, nincs egység Istennel, önmagával és a természettel. Ami az életben a legnehezebb, mindig egyedül kell végigküzdenie. Az ember ostoba, fél, éhez, fáz és nagyon vágyik a szeretetre, mindarra, amiről egy szerelmes versében József Attila így énekel:

Etesz, nézd – éhezem. Takarj be – fázom.
Ostoba vagyok – foglalkozz velem.
Hiányod átjár, mint huzat a házom.
Mondd, – távozzon tőlem a félelem.
(Gyermekeké tétél)

A mérnök Balogh Béla szerint nem az Intelligens Univerzum (más szóval Isten)

kiesett az isteni elrejtettségéből, és maga keres rejtékhelyet magának, immár

minden kétséget kizáró létét nehéz elfogadni, hanem az átfogó felelősséget, amit a saját életünkért és az Univerzum fejlődéséért vállalnunk kell (Balogh Béla: *A végső valóság*). A bűneset ősi leírása éppen ezt állítja pellengérré: Ember, felelős vagy az Istennel és az emberekkel való kapcsolatodért! Ne hársítsd másra, hanem vállald (1Móz 3,12–13)! Állj Isten elé, ne rejtőzz el! Ő nem mond le rólad, mert szeret, keres téged, és nemcsak kiált, de mozdul is utánad. Az Éden kertjében szellős alkonyatkor járó-kelőről (1Móz 3,8) írja a költő: „Hallom, ahogy lelkemben lépkedsz, S az ő bús »Ádám, hol

– Ádám, hol vagy?

– Elrejtőztem, mert mezítelen vagyok.

vagy? «-ára, Felelnek hangos szívverések” (Ady Endre: „Ádám, hol vagy?”).

Megdobban-e a szíved Isten hangjára? Visszavágyasz-e az ő harmóniájába, belső békéjébe, kiegyensúlyozottságába? Isten legyen kegyelmes hozzánk, hogy akár a tékozló fiú, hazataláljunk, és egyre több nemet tudjunk mondani a kísértés szavára és egyre több igent az ő kérdésére: „Itt vagyok, Istenem! Cselekedj velem akaratod szerint!”

● BÁCSKAI KÁROLY

*az Evangélikus Hittudományi Egyetem
 Újszövetségi Tanszékének vezetője*

Mona Lisa mosolya

Ha igaz az állítás, hogy Mona Lisa „kódolt” mosolya nő és férfi egy személyben, akkor ez hasonlatos ahhoz, ahogyan az emberben egyszerre van jelen Isten és a bűn törvénye.

A bűnről csakis egyes szám első személyben lehet hitelesen tanúskodni (vö. az 51. zsoltár és a Rómaiakhoz írt levél 7. fejezete; Dávid és Pál). Egyszer megkérdezték Bornemisztát: Hogyan tud olyan meggyőző erővel prédikálni a bűnről? Így válaszolt: „Mert magamon érzöm!” Akinek tehát a bűnről kell értekeznie, csak önmagáról szólhat.

A hit az egyetlen jócselekedet, mert mint jó fa, jó gyümölcsöt terem; a hitetlenség pedig az egyetlen rossz cselekedet, mert rossz faként rossz gyümölcsöt terem, ahogyan Jézus Krisztus mondta: „*Ha maradtok énbenem, sok gyümölcsöt teremtek*”

(vö. Jn 15,7–8), illetve „*a bűn az, hogy nem hisznek énbenem*” (Jn 16,9).

A bűneset következtében az ember nemcsak elfordult Istentől, nem bízott benne, és ezért nem teremhetett jó gyümölcsöt, hanem a jó és a rossz tudásának „megszerzésével” felelősségre vonhatóvá is vált, mint aki tudja, hogy mit cselekszik. Ha nem tudná (vagy nem lenne beszámítható), felelősségre vonható sem volna.

Aki bűne útvesztőjéből a kiutat keresi, a Pál–Luther kettősnél jobb „idegenvezetőt” nem találhat magának. Pál a Rómaiakhoz írt levelének 7. fejezetében egyes szám első személyben vall bűnéről, és ugyanígy tesz a Római levél magyarázatában Luther, aki 12 pontba foglalta össze a vele kapcsolatos tudnivalókat.

1. „*Én pedig testi vagyok.*” (7,14)

Pál tudja, hogy testi, és ez nem tetszik neki; gyűlöli önmagát; az Isten törvényét magasztalja, amely lelki.

2. „*Hiszen amit teszek, azt nem is értem.*” (7,15)

Azaz: habár lelki emberként ismerem a jót, mégis azt teszem, amit nem is értek, nevezetesen a bűnt.

3. „*Mert nem azt cselekszem, amit akarok, hanem azt teszem, amit gyűlölök.*” (7,15)

„*Talán Pál apostol nem lett megkeresztelve? Miért mond ilyeneket?*” – teszi fel a kérdést Ágoston. Majd így folytatja: „*Csakis azért, mert a bűnök ez a törvénye, amely ebben a halálra ítélt testben uralkodik, egyrészt a lélek szerinti újjászületésben bocsánatot nyert, másrészt viszont ennek ellenére a halandó testében maradt.*”

4. „*Ha pedig azt cselekszem, amit nem akarok, akkor elismerem a törvényről, hogy jó.*” (7,16)

A törvény tehát jót akar, mert maga is jó. Ilyet a test szerint élő nem mond, mivel

ő kötekedik a törvénnyel. Azt szeretné, ha lehetséges volna, hogy a törvény egyáltalán ne is létezzék, mivel ő nem a jót, hanem a rosszat akarja.

5. „Ha azt teszem, amit nem akarok, akkor már nem én teszem, hanem a bennem lakó bűn.” (7,20)

Ebből következik, hogy egy és ugyanaz a személy testi és lelki.

6. „Mert tudom, hogy énbennem, vagyis a testemben nem lakik jó.” (7,18)

Íme, Pál apostol a test szerintit önmagának tulajdonítja! Ezért mondta fentebb: „Én pedig testi vagyok” (7,14). Hasonlóan vallja magáról, hogy nem jó, hanem gonosz, mert a rosszat cselekszi. Ugyanakkor a Lélek akaratából viszont jó, amennyiben a jót cselekszi. Mivel azonban egy és ugyanaz az ember testi és lelki, e kettő megosztja az embert, amelyek lényegüket tekintve egymásnak ellenségei.

7. „Minthogy arra, hogy akarjam a jót, van lehetőségem, de arra, hogy megtegyem, nincs.” (7,18)

Ágoston írja: „Minden keresztyén ismertetőjeve, hogy harcol! Ugyan a keresztségben ajándékkal kapta a bűnök bocsánatát, ámde megkereszteltként is egész életében polgárháborút folytat a bűnei ellen, amely még egy ilyen »nagy« apostol tagjaiban is ott van. Habár a keresztségben megbocsáttak a bűnei, de nem múlt el még egészen.”

8. „Azt a törvényt találok magamban – miközben a jót akarom tenni –, csak a rosszat tudom cselekedni.” (7,21)

Isten ígéje által jutok el annak felismerésére, hogy a bűnös vágy, amely bennem akaratként van jelen, a jó akarásának ellenáll. Ezt a fájdalmas felháborodást a testi ember nem ismeri.

9. „Mert gyönyörködöm Isten törvényében – a belső ember szerint.” (7,22)

Határozottan a belső emberről szól, aki nem más, mint a Szentlélek. Mert Lélek

nélkül az egész ember csak ő, ezzel szemben a belső ember azonban tiszta, mert ő az Isten törvényében gyönyörködik. „Gyönyörködöm”, vagyis „édesek ínyemnek a te ígéreteid”. És: „Jobb nekem a te törvényed” (Zsolt 119,103; 72). Ezzel szemben a testi embernek az Isten ígéje keserű, csípős, elfogadhatatlan, gyűlölt „kemény beszéd” (Jn 6,60), undorodva fordul el tőle!

10. „Tagjaimban azonban egy másik törvényt is látok, mely harcol az értelmem törvénye ellen.” (7,23)

Tehát két törvény adatott, melyek élethalálharcban állnak egymással. 1Móz 3,15 szerint ugyanis nem azt mondja Isten, hogy „diadalt teremtek”, hanem ezt: „ellen-ségeskedést támasztok”. A diadal azonban még így sem marad el: mert „ő a

„Ha megmaradtok énbennem, sok gyümölcsöt teremtek.” (vö. Jn 15,7–8)

fejedre tapos”! Világos, hogy az apostol két egymás ellen küzdő törvényről beszél, de nem legyőzöttként, mint aki nem állhat ellen. Pál ugyanis csak egy törvénynek szolgál, annak engedelmeskedik, a másik törvénynek viszont ellenszegül, birkózik vele. Erről az ellenszegülésről és birkózásról a test szerinti embernél semmi nem tapasztalható.

11. „Én nyomorult ember! Ki szabadít meg ebből a halálra ítélt testből?” (7,24)

Az apostol itt lényegében ugyanazt mondja, amit egy másik helyen: „Vagyódok elköltözni, és a Krisztussal lenni” (Fil 1,23). Csodálatra méltó, amikor valakinek testi emberként, ráadásul öregként ilyen gondolatai támadnak! Ezek az ígék bizony nagy lelki érettségéről tanúskodnak. Ha az apostol képmutató volna, jót

mondana magáról. Ilyet csakis a lelki ember mondhat. Mert a tökéletes önismeret tökéletes alázat; a tökéletes alázat tökéletes bölcsesség; a tökéletes bölcsesség pedig tökéletes élet. A testi ember megborzadva riad vissza ettől a „megoldástól”, amit a halál jelent!

12. „Értelmekkel az Isten törvényének szolgálók, testemmel azonban a bűn törvényének.” (7,25)

Ez a legeslegfontosabb íge! Azért ad hálát, hogy az Isten törvényét szolgálhatja, és könyörög irgalomért, mivel a bűn törvényét is szolgálja. Egyrészt tehát igaz, mert a Krisztusban hisz, akinek az igazsá-

ga betakarja. Ugyanakkor bűnös is, mert nem tartja meg a törvényt. Olyan, mint a beteg, aki orvosi kezelés alatt áll. Gyógyul, de még beteg. A legnagyobb kárt okozná neki, ha könnyelmű módon egészségesnek nyilvánítanák. A helyzet nagyon súlyos: mert ha egy lelki ember sem azt teszi, amit kell, ő, aki pedig azt szeretné tenni, mennyivel inkább a test szerinti ember, aki nem is akarja azt, amit akarnia kellene, hanem csak kényszerűségből teszi, amit tesz, de valójában nem is azt teszi, amit kell!

A hívő, bűnös emberben a kétféle törvény a bűnösét óta vívja „polgárháborúját”, a hitnek azt a bizonyos nemes harcát – Mona Lisa „kódolt” mosolyával.

Dodomaini nyilatkozat

A Tanzániai Evangélikus Egyház nyilatkozata

az azonos neműek házasságára vonatkozóan – 2010. január

1. Bevezetés

1.1 A Tanzániai Evangélikus Egyház (Evangelical Lutheran Church in Tanzania, továbbiakban ELCT) hálás Istennek, hogy az Ő mérhetetlen bölcsességében, és fia, Jézus Krisztus által minden benne hívő egyazon test része és ugyanazon asztal közössége. Ilyen módon hatékonyan dolgozhatunk együtt az Isten által reánk bízott munkán.

1.2 Ugyanazon test részeként sokféle módon dolgozhattunk együtt jelentős és jelentéktelen ügyekben. Mindezen időkben Isten kegyelméből voltunk képesek az együtt maradásra, illetve azon meggyőződésünk által, mely szerint Isten egyháza egy, szent, egyetemes és apostoli, ahol az istentiszteletek alkalmával egyazon hitvallást ismételjük el mindnyájan. Ennek eredményeként bármilyen tevékenység bármelyik egyházban, amely eltér a normálistól és összeférhetetlen az Isten egyháza által évszázadok alatt kapott és megerősített állásponttal és tanításokkal,

magától értetődően megrázkódtatást eredményez, és különféle válaszreakciókat vált ki világszerte a többi egyházból.

1.3 Ilyen abnormalitásnak ítéli az ELCT bizonyos – különösképpen Európában és Amerikában lévő – egyházak azon döntését, hogy elfogadták az azonos neműek házasságát. Az érintett egyházak számtalan módon próbálják indokolni döntésük helyességét; amelyeket most a teljesség igénye nélkül megpróbálunk sorba szedni.

1.3.1 Arra hivatkoznak, hogy az egyház tanítása a házasságról a Szentírás alapján, „férfi és nő” részére szól – meghagyva számukra a választás lehetőségét; szembehelezkedve a hagyományos értelmezéssel, amely szerint a házasság csak „férfinak és nőnek” szól. Ennek eredményeként erodálják az alapot, apránként elerőtlenítik a hiteles bibliai igazságot, amely szerint a házasság csakis „férfi és nő” között lehetséges. Néhány igehely, amely áldozatul esett ennek a gondolkodásnak:

1Móz 1,27–28, 2,24; Mt 19,5–6a; Róm 1,26–27a és Gal 3,28.

1.3.2 Arra hivatkoznak, hogy a szeretet lényegi alkotóeleme a házasságnak és más házasi intézménynek. Amennyiben két ember szereti egymást, akkor szerintük ez a kapcsolat helyénvaló és törvényes.

1.3.3 Ezen túl szerintük a mai élet körülményei nagyban különböznek a bibliai idők viszonyaitól arra vonatkozólag, hogy mi számít és mi nem számít törvényesnek a szerelemben és a házasságban. Továbbá azt is állítják, hogy az értékek, erények és a közszellem változnak attól függően, hogy mikor, hol és milyen körülmények

között élünk. Ezen érvek eltorzítják a bűnről alkotott fogalmat, függővé téve attól, hogy hol és mily módon követték azt el. Ebben az összefüggésben igényt formálnak arra, hogy a teljes egyház elfogadja a szerelemtől és házasságtól – különösképpen az azonos neműek szexuális kapcsolatáról vallott nézeteiket. Továbbá nehezményezik, hogy az egyház nem változik az idővel, így „régimódián” rosszállja és megrója az ugyanazon nemű szeretőket és támogatóikat. Ragaszkodnak a teljes egyház átszervezéséhez, illetve ahhoz, hogy hozzájuk hasonló módon mindenki a modern viszonyoknak megfelelően gondolkodjon.

1.3.4 Továbbá kijelentik, hogy azokban az országokban, ahol az azonos neműek házassodhatnak, a családjogi törvények mérhetetlenül sokat változtak, és ha ezekben az országokban az egyházak nem cselekszenek hasonlóan, akkor azok a csőd szélére kerülnek. Értelmezésünk szerint ezekben az országokban az egyházak ret-

tegnak attól, hogy a politikai és hatósági vendetta célkeresztjébe kerülnek. Ez azt is jelenti, hogy az egyházak elveszíthetik eddigi jó kapcsolatukat a hatóságokkal, amennyiben továbbra is fenntartják korábbi álláspontjukat – visszautasítva az azonos neműek házasságának a legalizálását.

1.3.5 Továbbá állítják, hogy a kapcsolatok kérdése – házasság, szeretkezés és a közösülés más formái – az érintett két személy előjoga. Ezekben a kérdésekben szabadon hozhatnak döntéseket. A személyes szabadság kérdése pedig alapjogként kezelendő. Vagyis számtalan indok felmerült, mint például a fent említettek, szóban, írásban, sőt tettek formájában azon egyházak részéről, akik törvényesítették az azonos neműek közötti házasságot.

2. Ellenvélemény

2.1 Az ELCT nem tudja elfogadni az azonos neműek házasságát támogatók által vallott előzőekben ismertetett nézeteket.

2.2 Az ELCT szilárdan áll azon az alapon, melyet Isten Igéje jelent; a házasság az, amit a Biblia a fenti 1.3.1-es részben jelzett igeszakaszokon keresztül tanít. Ezeknek az ígehelyeknek a jelentését elferdítették, melyet nem tudunk elfogadni. Mindannyian, akik ebben az egyházban (ELCT) és bárhol máshol a világban ellenzik az azonos neműek házasságát, hiszik azt, hogy a Biblia önmagát magyarázza. A Szentírás szabatos, változatlan és megváltoztathatatlan.

2.3 Szilárdan hisszük, hogy a szeretet az alapja a párkapcsolatnak és a valódi házastársi egységnek.

Mindemellett valljuk, hogy a szent házasságban ez a szeretet két ellentétes nemű személy között jön létre. Továbbá az ELCT felismerte, hogy a szeretet fogalma igen tág, melynek azonban vannak jellegzetesen isteni vonásai. Ennek ered-

ményeként, ha felszínesen vizsgáljuk, előfordulhat, hogy elfogadunk ideológiákat és különböző szeretetértelmezéseket, amelynek eredményeként összekeverjük a dolgokat, elfogadunk és törvényesítünk házassági formákat, amelyeket sem a Biblia, sem a társadalom nem fogadott el korábban. Ha egy ilyen helyzet kialakulna, és lehetőséget kapna a kibontakozásra, akkor mind az egyház, mind a társadalom egy igen komplikált helyzettel találná magát szemben, amelynek tisztázása nem lesz egyszerű: ahol a rokonok közötti, a szülő és gyermek közötti, vagy még ember és állat közötti házasság is elfogadhatóvá válik, amennyiben „szeretet” van a két fél között! Vajon nem számít, hogy milyen értelmezést használunk? Amit hangsúlyozni szeretnénk, az az, hogy nagyon óvatossá kell lennünk, amikor a szerepre hivatkozunk, különösképpen akkor, amikor úgy tekintünk rá, mint a házasság legalapvetőbb és egyedüli alkotóelemére.

2.4 Ezen nyilatkozat megalkotása során az ELCT teljesen tisztában van a küzdelmekkel, amelyek azokban az országokban zajlottak, ahol az azonos neműek közötti házasság legalizálása megtörtént; a feltételek és a kultúra lehetőséget teremtett a „modern” életforma kialakulására, ahol már nem néznek rossz szemmel az azonos neműek közötti szexuális kapcsolatra. Elkerülhetetlen, hogy a társadalom ne változzon, de tisztán kell látnunk, hogy vannak dolgok, amelyek változnak, míg vannak dolgok, melyek sohasem fognak megváltozni. Például biztosan tudjuk, hogy nem lesz olyan idő, amikor majd az orr veszi át a száj szerepét, vagy amikor a fül kerül a szem helyére!

2.5 Igaz, hogy vannak olyan értékek, amelyeket rossz szemmel néztünk az elmúlt években, most azonban észrevétlenül pozitív és elfogadó magatartással fordulunk feléjük. Az is nyilvánvaló, hogy a modern társadalom sok mindent máshogyan lát.

Az is igaz azonban, hogy az egyház

nem építhet változó értékekre és bizonytalan alpra. Fontos, hogy az egyház értékei és alapelvei rendíthetetlenek maradjanak a tudományos, kulturális, politikai, társadalmi, gazdasági és más erőkkal szemben egyaránt. Ez az egyház hiszi, hogy Isten Igéjében lakoznak az élet alapelvei, amelyeket nem lehet megváltoztatni vagy újraértelmezni idővel, hellyel és körülményekkel. Egyik ilyen alapelv a szent házasság és ennek következményei. Ebből kifolyólag az azonos neműek közötti házasság helyeslésével nem fogadjuk el Isten ígéjének alapját a folyamatos teremtre vonatkozólag.

2.6 Mindemellett az Európában és Amerikában végbemenő kulturális és társadalmi változásokra nem szabad úgy tekintenünk, mint a világ más részei számára követendő irányelvekre. Ezeket a társadalmi változásokat nem szabad más országokra ráerőltetni, mivel más helyeken megvan az embereknek a saját kultúrájuk és értékeik, amelyeket szeretnének megvédeni és megőrizni. Nekünk, tanzániai, afrikai embereknek is megvannak a saját, évek során kialakult kultúránk és értékeink, amelyek az életmódunkat irányítják. **Ezek csak férfi és nő között tartják elfogadhatónak a házasságot.**

Ezért, míg lehetnek olyan földrajzi területek, ahol kialakulhatnak olyan körülmények, amelyek hatására elfogadhatóvá válhat az azonos neműek házassága, addig fontos tisztán értenünk, hogy a mi helyzetünkben (kultúra és értékek) nem fogadjuk el ezeket a házasságokat.

2.7. Az a nézet, mely szerint két ember házastársi vagy párkapcsolata annak a két embernek a „magánügye”, egyoldalú megközelítés. Az ELCT úgy gondolja, hogy a házasság ténye nem csupán a házastársakat érinti, hanem azt a nagyobb közösséget is, ahová az a két ember tartozik, így ezekre az emberekre hosszú évek óta keresztül hatást gyakorolnak majd. Ezért nem megengedhető, hogy az

a két ember mindenkit becsapjon azon az alapon, hogy „Hagyjatok békén, ne avatkozzatok bele a dolgainkba; ezek a mi saját dolgaink, és az a mi saját döntésünk, amit teszünk” stb. Nem! Az egyházi és társadalmi életnek vannak olyan területei (pl. a környezet és a kultúra megőrzése), ahol humánpolitikai kérdésekben érintettek vagyunk, függetlenül attól, a világ mely részéről van szó, felelősséget hordozva az emberiségért; hogy senki se tehesse tönkre más ember ember voltát fényes nappal mindenféle következmény nélkül. Ez az, ami történik az azonos neműek házasságának kérdésében.

3. Befejezésül

3.1 Ennek következtében erre a szilárd alapra és az Egy Egyház fogalmának megértésére alapozva, és annak szükségessége miatt, hogy az Egyházat pásztoroljuk, mindig szem előtt tartva Isten Igéjét és annak mély jelentését, az ELCT nem szégyelli, hogy kiáll az Úr mellett. Az ELCT hevesen vágyik arra, hogy prófétai hangon rögzítse állásfoglalását, miszerint az azonos neműek közötti házasság végzetes, és egy tövis a mi Urunk, Jézus Krisztus testében (1Kor 12,12–27). Egy tövis, amely sok fájdalmat okoz az ELCT egyik régi sebében és mindenfelé a világban, ahol hasonlóan gondolkodnak az azonos neműek közti házasság ízléstelen és botrányos témájáról, ami már kimondatlan zavart, sűrűlődst és szégyenkezést okoz a nemzetközi kapcsolatok és vezetés számátalan szintjén.

3.2 Az ELCT bármely egyoldalú döntést, amely a házasság általánosan elfogadott és elismert normáival nem összeegyeztethető, gúnynak és rettenetesen károsnak tekint az Egyházra mint Krisztus testére nézve.

3.3 Az ELCT szenvedélyesen visszautasítja a Szentírásnak az azonos neműek közötti házasság törvényesítése érdekében történő félreértelmezését és botrányos használatát.

3.4 Hisszük, hogy nincsen Isten egyházának olyan része, amely egyedül képes lenne megbirkózni minden kihívással a Krisztus testében létrejövő egység nélkül. A mondás szerint: Egységben az erő. Az azonos neműek közötti házasság témaköre azonban durván aláás-
ta ezt az egységet és meggyengítette közös erőnket.

3.5 Kétségtelenül nem segít és nem is elég, ha egymást vádoljuk és ítélezünk egymás felett, amiért ebben a dologban különbözőképpen gondolkodunk. Imádkozunk a Szentlélek bölcsességéért, hogy uralkodjon és vezessen minket imádságban, bűnbánatban és folytonos szerető lelki intésben. Mindig szem előtt kell tartanunk Isten ígétét: Kol 3,5–17.

3.6 Bátorítjuk, és szorosan fogjuk azoknak a kezét világszerte az egyházban – akár sokan, akár csak kevesen vannak –, akik ellenzik az azonos neműek közti házasság törvényesítését. Mindenkit arra hívunk, hogy továbbra is só és világosság legyünk a kapcsolatainkban, így erőnket a közöttünk levő egységre irányítsuk – egységre, amely nem enged több sebet ejteni Krisztus testén, az Egyházon.

3.7 Gonosz időket élünk: a gonoszság meg akarja semmisíteni Isten Egyházát. Ezért felszólítjuk a keresztyéneket az ELCT-ben, és más, hasonló gondolkozású egyházakban, hogy továbbra is járjanak közben imádságban, és őrizték meg a személyes bizonyágtételüket, hogy áldást nyerjen az Isten egész Egyháza.

3.8 Figyelmeztető jelzést kell adnunk minden ELCT-tag számára, hogy legyen éber; szilárdan álljon, tanulmányozza Isten Igéjét, és utasítsa vissza az idegen tanításokat, amelyek könnyen elnyelik mind az új, mind a régi hívőket ebben a globalizált világban.

3.9 Minden tényleges kapcsolatunkban – egyházakkal Európában, Amerikában és máshol – Egyházunk világossá tette álláspontját. Például válaszolva a Lutherá-

nus Világszövetség (Lutheran World Federation, LWF) kérdőívére a lelkészek áthelyezésére vonatkozóan – abban a hi-
szemben, hogy egy ilyen kérdőív célja az, hogy a szélesebb körű LWF-tagság nézeteit figyelembe vegye – mi azt mondtuk:

3.9.1 Az ELCT mint az LWF tagja kijelenti, hogy egyházunk nem kész a lelkészek áthelyezését elfogadni azok esetében, akik azonos neműek közötti kapcsolatban élnek, vagy ennek támogatói vagy fanatikusak. Nyíltan szólva, az ELCT nem lát szívesen munkatársai között senkit, aki azonos neműek közötti házasságban vagy kapcsolatban él, vagy ezt támogatja. Az ELCT ebben határozott és nem változtathatja meg álláspontját semmilyen kérésre. Anyagi függésbe hozattal és jogtalan nyomásgyakorlást nem tartunk elfogadhatónak!

3.9.2 Az ELCT még más szervezetekkel (LWF, WCC, LMC és mások) való kapcsolataiban sem helyesel semmiféle kampányt vagy olyan személyek „beszivárogtatását”, akik az azonos nemű házasságok táborába tartoznak, vagy ennek vagy bármilyen más homoszexuális gyakorlatnak a támogatói.

3.10 Az ELCT nem kényszerítheti az Európában és Amerikában élő embereket, hogy hozzánk hasonlóan lássanak és cselekedjenek ebben a témában, de annyit tehetünk, hogy nyíltak vagyunk a tárgy értelmezésében. Hitünk szerint a másik oldal meg fogja érteni és tiszteletben fogja tartani állásfoglalásunkat, melyet félreértelmezhetetlenül fogalmaztunk meg ebben a nyilatkozatban. Továbbá az ELCT reméli, hogy barátai és partnerei, bárhol legyenek is, akik jelenleg hevesen ellenzik álláspontunkat ebben a témában, nem fogják megpróbálni – és kérjük, tartózkodjanak ettől – megváltoztatni azt.

Fordította: NG és NSÉ

A hit hallásból van...

Fotó: Hannu Vierimaa

Talán elgondolkodtak olvasóink azon, hogy milyen szervezetet takar a borító hátán szereplő hosszú idegen szó: Sanansattajat. Akik 1995-ös indulása óta figyelmesen olvassák a Missziói Magazint és Híd nevű utódját, már találkozhattak ezzel a névvel. Finn testvéreink e szervezeten keresztül 2000 októberéig hivatalos támogatói a Magyar Evangélikus Rádiómisszióknak.

A SANSO dolgozói és vezetősége évente kétszer együtt töltenek két napot közös igetanulmányozással, imádsággal.

Világméretű szolgálat

A *Sanansattajat* (SANSO) a hét nagy finn missziós szervezet egyike, 1973-ban alapították. Rádiómissziós tevékenységet folytatnak és támogatják is azt világszerte, évi kb. 3,3 millió eurós költségvetésükből. Fő céljuk az adott országokban a helyi szolgálatban állók tevékenységének támogatása, mindössze 9 kihelyezett munkásuk dolgozik külföldön. Sok munkatársuk kerül ki a rádiómissziós műsorok által megérintett és elhívott hallgatók közül szerte a világon.

A SANSO által támogatott 23 ország: Indonézia, India, Kambodzsa, Kína, Mongólia, Nepál, Afganisztán, Irán, Izrael, Tadzsisztán, Algéria, Egyiptom, Tunézia, Etiópia, Eritrea, Kamerun, Marokkó, Horvátország, Szlovákia, Törökország, Országország, Észtország és Magyarország. Látható, hogy főként ott próbálják kiterjeszteni a rádiómissziót, és ilyen módon hinteni az ige magvait, ahol egyébként hátrányos helyzetben van a keresztyénség, a domináns vallás ettől eltérő.

A SANSO és a Trans World Radio (TWR) 1973 óta dolgozik együtt több mint 40 országban. 2011 áprilisában a két szervezet vezetői egy új egyezményt írtak alá Pozsonyban a 2011–2014. évi

közös szolgálatukról. Itt előkerült a média ifjúságra gyakorolt hatása. A világ népességéből 3 milliárdan 25 évnél fiatalabbak, ebből 1,8 milliárd 18 év alatti. Az ő életükben főszerepet játszik az internet, a facebook és a twitter. A 16-24 évesek között végzett felmérés szerint 75%-uk azt mondja, hogy nem lehet internet nélkül élni. Mobiltelefont 1,6 milliárdan használnak a 30 évnél fiatalabbak között, így gyors, eleven módon értesülnek a hírekről, őket érdeklő dolgokról. A fő kérdés az volt, hogy hogyan lehet ezeken keresztül átadni a keresztyén üzenetet, az evangéliumot. Azt tapasztalták, hogy a Közel-Keleten és Észak-Afrikában jól működik a mai technika igénybevétele és az emberek szívesen bekapcsolódnak a szolgálatba. A SANSO és a TWR vezetője megállapította, hogy a mai médiaadta és technikai lehetőségek Istentől kapott eszközök, hogy Hozzá vezessünk minél többeket.

És a mi részünk?

Az előbbi felismerések a misszió új lehetőségeiről és kihívásairól Magyarországon is ismertek. Bátran éljünk gyü-

lekezeti és országos szinten az új technikai vívmányokkal! Az egyre „okosabb” telefonokat használó fiatalok számára jó lenne mai formába burkolt, de Istenhez vezető, evangéliumi tartalmakat biztosítani. Ehhez nagy szükség van buzgó és hozzáértő krisztushívó emberekre. Felhasználhatjuk a „világ” marketingtapasztalatait, módszereit is ezeknek az ismertté tételére, terjesztésére – persze igényes és tiszta módon.

A mi rádiómisszióink, amelyek az Evangélikus Missziói Központban van a stúdiója, ott dolgozó és külsős munkatársakkal készíti el műsorait. Célunk, hogy közérthető módon találjon Isten üzenete minden hallgatóhoz. Ezért érdekes, megragadó, személyes hangú beszélgetéseket készítünk, melyek mellé tartalmas, minőségi keresztyén zenét társítunk. Legyen hallgatónk Ön is, várjuk visszajelzéseit! Az Úr áldását kérjük munkánkra, és az Önök imádságait is szolgálatunk céljaiért.

• ERDÉSNÉ KÁRPÁTI JUDIT

A cikk a Lähde, a Sanansattajat havilapja (2011/4–5. szám), és a Kotimaa finn evangélikus hetilap (2011. június 9-i szám) felhasználásával készült, a fordítást Kósa László végezte.

Miért kell erről külön beszélni, írni? Hát nem ez az egyház alapfeladatainak egyike? Igen, az, de mintha ellaposodott volna ez a szolgálat. Igény sincs rá nagyon, meg idő sem. A készség hiányát a lelkészeknél nem feltételezem. Azonban az aktív lelkészek egy részének lelki, hitbéli felkészültségéről kétségeim vannak.

Kényes kérdés körbejárására hívom a kedves olvasót, melytől azonban, hitem és tapasztalatom szerint, alapvetően függ egyházunk jövője.

Lelkeket gondozva

Sérült lelkek országa, egyháza vagyunk

Nem én mondom. Pszichológusok, pszichiáterek, klinikus orvosok, lelkészek, különböző lelki terapeuták szólnak róla. Na, meg a statisztikák a depresszióban lévőkéről, a pszichoszomatikus betegségben szenvedőkéről, az öngyilkosságokról és kísérleteiről, a szétesett házasságokról és családokról – a felsorolást ki-ki magában folytathatja. Indulat, bántás, feszültség, sértődés, fásultság, kilátástalanság rája és marja belül az embereket itt e honban és határokon túl. Először akkor szembesültem közvetlenül azzal, hogy mekkora a baj, amikor egyik konfirmandusom beszélt arról, hogy 13–14 éves iskolatársai közül többen foglalkoznak az öngyilkosság gondolatával. Mégpedig egy olyan városban, ahol Magyarországon a legmagasabb az egy főre jutó GDP, nincsenek viskók, alig mérhető a munkanélküliség stb.

Az egyházban, gyülekezetekben is nem egyszer és nem egy helyen, láthatóan vagy a felszín alatt ott a nyomorúság. Akinek homlokegyenest más a látetele korunk-

ról, nemzetünkéről és egyházunkról, azzal szívesen leülnek beszélgetni arról, hogy milyen szemüveget használ.

A Jézushiány következményei

A lelki problémák, betegségek a Jézushiány szomorú eredményei. Nem arra gondolok, hogy XY esetben biztos Jézussal nincs rendben a kapcsolata, azért van ilyen állapotban. Persze ez is előfordulhat, de az ilyen fajta direkt diagnózist „csípőből” jövőnek tartom.

A Jézushiány az egész társadalom szövetét kikezdte. Mint moly a

ruhát, foszlóvá, anyagában gyengévé teszi. A moly pedig nem válogat, halad tovább, nem áll meg az evangélikus egyház és gyülekezetei határán. Berágja magát oda is. Sajnos! Hála Istennek!

Micsoda? Hogyhogy sajnos és hála Istennek? Sajnos akkor, amikor kezeletlenek a lelki bajok, sérülések és az egyházban, gyülekezetben is azok maradnak. Vagy azért, mert csak úgy vagyunk a gyülekezetben egymás mellett, mint a

buszon: személytelenül, vagy azért, mert tudunk róla ugyan, de a közönyösség, vagy a „nekem is megvan a magam baja” nem engedi kinyújtani kezünket a másik felé. *Hála Istennek* pedig akkor, amikor van lelkigondozás és a sérült, a beteg – és ki nem az – jó helyen keres, és az egyház szolgálatában, a gyülekezetben – ahova betévedt, vagy tudatosan ment el, van ott – talál mindenek orvosára, a feltámadott Jézus Krisztusra.

Elterjed a híre

Annak a lelkésznek, hívő embernek, aki komoly lelkigondozást folytat, annak híre megy. Hozzá rendszeresen járnak. A Lélek erejével végzett lelkigondozás mindig egy kezdet. Mint virágzás után a fán a kis gyümölcskezdemény. Milyen sok ilyen kezdemény nem nő tovább! A lelkigondozást követnie kell a szeretetteljes gyülekezeti közösség, házi csoport észrevétlen terápiájának, utógondozásának, melyet a Szentlélek irányít. Az ilyen helyen – mint a tüdőbetegnek a hegyvidéki szanatóriumot – a közösségi „levegőt” használja fel Isten a teljes gyógyuláshoz. Ha nincs ilyen közösség, akkor csaknem hiábavaló a lelkigondozói szolgálat. A vizsgálás kódolva van.

Nem kevés olyan lelkész van, akit évek

Egyházunkban a lelkeszi lelkigondozásra égető szükség van.

óta nem keres fel senki fájdalmával, problémájával – a temetést bejelentőkön kívül. Miért? Talán nem e világban él, és ezt érzik rajta? Nagyon mélyen magába kellene néznie, hogy a lelkeszi szolgálatra alkalmas-e. Ma, amikor olyan tömegek sérültek, mint csata közben és után a harcmezőn, nem teheti meg a lelkész, hogy ne rohanjon sérülttől sérültig. Ha rejtegeti küldetését, elhívását, akkor ő is gondozásra szorul.

Akinek homlokegyenest más a látletele korunkról, nemzetünkről és egyházunkról, azzal szívesen leülnék beszélgetni arról, hogy milyen szemüveget használ.

Lelkészeket is

„Doktor úr, a maga szíve sose fáj” – hallottam gyerekkoromban a slágert. Dehogyan fáj, az orvosok átlagéletkora, tipikus betegségei nem térnek el a lakosságétól. A lelkészek lelki betegségei sem. Bár hallottam már konferencián megszólalót, aki nem értette, hogy mi szükség lelkész-evangelizációra. Őneki kell másokat evangelizálni. Aki így gondolkodik, az azt is megkérdőjelezi, hogy a lelkigondozó lelkész miért is kellene lelkigondozni. Pedig csak túl kellene lépni a „hogyan – kösz, jól” sekélyességeken, és meg kellene ismerni a lelkeszi magányosság mélységeit. Az ő lelki kérdéseiből azonnal a gyengeség jeleire következtetnek mások (vagy legalábbis ezt hiszi), márpedig ő – akihez talán fordulnak, vagy fordulnának – nem lehet gyenge.

Elméletben a lelkészek lelkigondozója a püspök. Egyházunkban ugyan a katolikushoz hasonló hierarchia nincs, mégis tudat alatt egyfajta létezik. Márpedig a „főnöknek” engedjük meg legutoljára, hogy belelásson életünkbe. Általában akkor már késő. Amikor egy beadott válóper, egy elköltözött házastárs stb. tényével, bejelentésével keresi fel a lelkész a püspököt.

Egyházunkban a lelkeszi lelkigondozásra

égető szükség van. Ennek több formája lehet. Az egyiket a háborút követően Kárpátján református lelkészek gyakorolták (amíg el nem vitték őket a Gulagra). Zimányi József és lelkészársai. Hetenként találkoztak – gyalog, biciklivel, szekéren utazva, nem kis áldozatot és kényelmetlenséget vállalva –, hogy közösségekben legyenek: imádkozni, igét tanulmányozni, bűnvallást gyakorolni, terheket megosztani.

Gyülekezetünkben 10 év után szerettük volna fél évre fizetése mellett elküldeni, elengedni a lelkeszt lelki rehabilitációra. (Ez több evangélikus egyházban gyakorlat, magam 25 évvel ezelőtt Brazíliában találkoztam ilyennel.) Végül 14 év után és csak 4 hónapról ment el – de jól tett neki. Ma a lelkészek többsége állandóan rohan, rengeteg feladata, elvégzendője van. Kisebb részük meg ugyanezt imitálja. Alig néhány pedig szükségét érzi, és időt szakít rá, hogy elmenjen egy csendeshétre, amit nem ő tart, hanem neki tartanak.

Mindenkinek

Jézus környezetében *mindenkiről* világossá vált, hogy lelkigondozásra szorul. Gondoljunk a samáriai asszonyra, Zákeusra, Nikodémusra, Pilátusra, és lehet folytatni

a sort egy egész oldalon keresztül. Ma is Jézus erőterébe kerülve derül ki, hogy *mindenki* lelkigondozásra szorul. Aki tudja, látja terheit, problémáit, bűneit, az azért, aki nem, az meg azért, mert „*Nem tudod, hogy te vagy a nyomorult, a szármalmas és a szegény, a vak és a mezítelen*” (Jel 3,17/b). De a folytatás, a tanács is mindenkire vonatkozik, velem kezdődően: „... *Tanácsolom neked, vésd tőlem tűzben íszított aranyat, hogy meggazdagodj, és fehér ruhát, hogy felöltözz, és ne lássék szegényletes mezítelenséged; és vésd gyógyító irt, hogy bekend a szemed, és láss*” (Jel 3,18).

Isten egymásra bízott bennünket. Eszközül akar használni embertársam felé engem, felém pedig a másikat. „Vég tőlem”: olvastuk „az igaz tanú”, Jézus Krisztus szavát, akiét így is folytathatnánk: „Testvéred fogja adni neked, amit rajta keresztül kínálok neked, téged pedig, ha már lesz aranyad, fehér ruhád és szemkenőcsöd, használni akarlak mások irányában. De közben te is folyamatosan lelki megerősítésre, gondozásra szorulsz mindaddig, amíg színről színre nem találkozol velem.”

Ebben a szolgálatban kell megerősödnie, megújulnia a Magyarországi Evangélikus Egyháznak, gyülekezeteinek, lelkészeinek és minden tagjának. *De sürgősen!*

Imádkozzunk ezért!

● GARÁDI PÉTER

Örökség

Július 22-én búcsúztunk a sokak által szeretett Dr. Győri Józseftől, aki évtizedekig volt a Budapesti Műszaki Egyetem Közlekedésmérnöki Karának docense, a Budai Evangélikus Egyház-megye felügyelője, a tolnanémedi evangélikus gyülekezet felügyelője, a kelenföldi evangélikus gyülekezet presbitere, a Keresztény Ökumenikus Baráti Társaság alelnöke, az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület vezetőségi tagja. Hitelesen megélt keresztyén élete követendő példa, öröksége tovább él mindazokban, akik ismerték. Felesége, Dr. Drenyovszky Irén és fiai emlékeznek rá cikkünkben.

Irénke

Számomra nagyon fontos, hogy itt maradt a neve, amely továbbra is az enyém: *Dr. Győri Józsefné* vagyok. Isten színe előtt – áldását kérve – szövetséget kötöttünk 51 évvel ezelőtt. Mivel az orvosnők leánykori nevüket használják, nem is értékeltem kellően, hogy asszonynevemmel milyen védőburkot kaptam. Egyre értékesebbé vált számomra, mert ország-világ előtt nyilvánvalóvá lett, hogy férjemhez, a bölcs, gerinces, erős, kedves, szerető, hűséges, Krisztust követni akaró Jóska-hoz tartozom. Istenhívő, nagy családdal ajándékozott meg minket, ők is részesültek ebből a névből.

A Jóska-hoz tartozás ma is kötelez. Sajnos már nem tudok vele csendességben napot kezdeni és befejezni, étkezéskor az Úr jelenlétét és áldását kérni és megköszönni, de segít, hogy magamban is ezt folytassam. Ugyanahhoz az Úrhoz ragaszkodom, tőle kérek vigaszt, bölcsességet, erőt, szeretetet, aki Jóska-hoz is mindhalálig, és hiszem, hogy az örökkévalóságban is hű maradt. A hármass fonal (Préd 4,12) egyik szála elszakadt, de vallo, hogy az Úr erős és megtart (Zof 3,17).

Krisztus a mi örökségünk záloga, aki megváltja tulajdon népét az ő dicsőségének magasztalására (Ef 1,14). Együtt fogjuk majd magasztalni Krisztust, közös örökségünk zálogát.

József

Ha egy nagypapa számon tartja elsőszülött unokája minden rezdülését, ha figyelemmel kíséri első lépéseit a tudományok

csarnokában, megértő szeretettel biztatja, amikor az első igazságtalannak érzett jegyet kapja, ha kiskamasz korában is tudja, melyik este milyen bánatok emésztik, ha imádsággal, szeretettel kíséri gondolataival az első randevút, értő mosollyal nyugtázzuk: így van ez minden elsőunokás nagypapával. De ha mindezt a törődést, figyelmet a harmadiknál, a negyediknél, a tizennegyediknél is tapasztaljuk, már nem gondoljuk magától értődőnek.

Mi mégis természetesnek gondoltuk. Mert ő volt „A” nagypapa, a kedves, türelmes, odaadó, mindenkivel törődő Nagypapa. Aki minden szeretett családtaghoz a saját nyelvén szólt. Annak idején minket, fiait edzésekre vitt, versenyeken, meccseinken szurkolt, később hívó szolgálatainkon bátorított. A lányunokákkal zeneórára, koncertekre járt, nyelvet tanult, s közben meghallgatta őket, egy-egy bölcs kérdéssel vezette a gondolataikat. Elengedő, s így évtizedeken, generációkon átívelően megtartó szeretettel tudott szeretni.

Hogy milyen bölcsen szerény volt, azt akkor értettem meg, amikor magam is egyetemi körökben forogva annyi magát felemelő embert ismertem meg. Édesapának nem volt szüksége arra, hogy magát fölemelje. Egész életén át a Megváltó nevét emelte föl, akinek a jelenléte nem csupán vasárnapi epizód, hanem mindennapos valóság volt számára, és így egész családjunk számára is, és mi, akik fontosak voltunk számára, könnyen, örömmel tiszteltük és emeltük az őt megillető helyre.

János

Drága Édesapa különleges személy volt, ezt a közvetlen családon kívül mások is többször kifejezték. Különleges, mert ritka az olyan ember, aki elfogadóan és szeretetteljesen viszonyul mindenkire; a hajléktalan embertársától kezdve a tekintélyes miniszterig. A házfelügyelővel, a

szobafestővel, az egyetemi hivatalsegéd-
del ugyanolyan természetes, az Isten
képére teremtett embernek kijáró tisz-
telettel beszélt, mint a professzorokkal és
püspökökkel. *Nem személycálogató az Isten,*
ő sem volt az.

Édesapám megvallott hite fontos volt szá-
momra, de még inkább a személyiségéből
áradó Krisztus vonzott Istenhez. Vissza-
tekintve különösen is így értékelem;
krisztusi ember volt, *KERESZTYÉN*,
akivel együtt lenni jó, a hiánya pedig fáj.
Hálát adunk Istennek szüleinktől örökölt
sokféle kincsünkért.

Édesapa esküvői öltönytadrágját sokáig
hordtam koncertezésre, aztán, ahogy
korábban ő, derékban én is kinőttem. Van
azonban olyan örökségünk, amit nem
lehet kinőni, sőt amiben folyamatosan
növekednünk kell. Az egyetlen Úr, a
megváltó Jézus Krisztus evangéliuma, és
az Ővele csodálatos egységbe forrt szemé-
lyiségünk kibontakozása ilyen örökség. Ez
a sokak számára kívánatos, az *örök* életre
vonzó szellemi erőter *öröksége*.

Gábor

Szeretet. Megmutatta, hogy mit jelent a
hűséges és odaadó szeretet a minden-
napokban. Szeretet Isten és emberek
felé. Fontosnak érezhettem magam, a dol-
gaim, mert ő fontosnak tartotta. Fon-
tosnak, amire pénzt, időt, vagyis saját
magát áldozta.

Bölcsesség. Nagyon szerettem, amikor
beszélt, tanított. Kisfiúként az ölébe vett,
„katonákat ettünk”, a kenyér volt a lovuk,
a szalámi a testük és a paprika a sapkájuk.
Közben beszélgettünk. Egyik ilyen alka-
lommal kérdeztem meg, hogy milyen lesz
a világ vége, hogyan fog majd fölrobbanni
a Nap? Egy rövid és szokása szerint pon-
tos természettudományos magyarázat
után személyessé tette a kérdést: „Te
honnan tudhatod, hogy melyik nap szá-
modra a világ vége?” Majd beszélt nekem
Jézus Krisztusról, a Megváltóról és a világ
kezdetéről. Ismerte, mit jelent: „Az elég”,

ez volt bölcsességének a
kulcsa.

Hazaszeretet. Édesapám
szemén keresztül szeret-
tem meg Magyarországot.
A hazugságokkal teli
kommunista rendszerben
mindig bátran és bölcsen
tanított minket az igaz-
ságra hitbeli, történelmi
és politikai kérdésekben
is. Számunkra nem volt
kérdés, hogy '56 for-
radalom volt-e. Gimnazis-
taként osztálytársaimmal
elhatároztuk, hogy elég
volt már a kommuniz-
musból, és forradalmat

csinálunk. Úgy terveztük, hogy március
15-én zászlót bontunk, este sétálunk a
városban, és a tömegek majd csatlakoznak
hozzánk. Elmeséltem a tervemet édes-
apámnak, aki mérhetetlen bölcsességgel
intézte a dolgokat. Eljött, és az utca másik
oldaláról figyelte forradalmunkat, készen
állt, hogy megvédjen minden butasá-
gomtól, de nem oltotta ki a tüzet a keserű
realizmus hidegzuhanyával. Az osztálytár-
saim nem jöttek el. Édesapámmal sétál-
tuk végig a mi forradalmunkat. Azt
mesélte később, hogy aznap este kapott

reményt, hogy Magyarországon újra sza-
badság lehet.

Család. Ő mutatta meg, hogy mennyivel
fontosabb a család a haveroknál. Példája
engem is apává nevelt.

Betegága mellett állva, mikor már nem
tudott beszélni, de sugározta a szeretetet,
örömet, bölcsességet és békét, akkor lát-
tam meg, hogy minden szava mögött ott
volt az aranyfedezet. Az Isten Szentlelke.

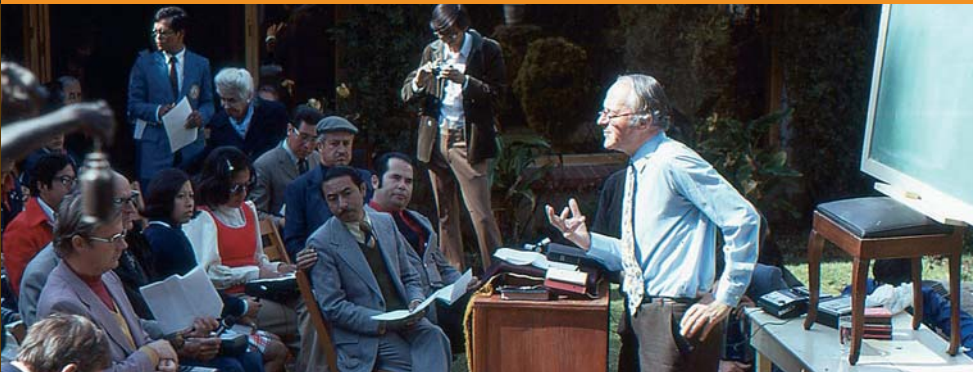

Elhunyt korunk nagy evangéliumi tanítója és evangelizátora, John Stott. Több életrajzt is írtak róla, ezért én most egy kis személyes megemlékezésre és evangéliumi munkássága kiemelésére vállalkozom.

A következő évben, 1985-ben Magyarországon járt. Mi is meghívtuk egy szolgálatra a lucfalvi gyülekezetbe, amelyet készséggel és azonnal elvállalt. Kb. húsz lelkes és ugyanennyi más testvér gyűlt össze meghallgatni szolgálatát. Három témáról kértünk tőle előadást: 1. Mi a különbség az evangéliumi és a fundamen-

Reggel a társa cipőkefe hangjára ébredt. Kinyitotta az ajtót és azt látta, hogy Stott a cipőjét pucolja. Fölkiáltott: „János, mit csinálsz?!” Azt válaszolta: „Barátom, Jézus azt tanította, hogy mossuk meg egymás lábát. De neked nincs szükséged arra, hogy megmossam a lábadat, ezért tisztítom meg a cipődet.” Lucfalván, az előadá-

Ki volt John Stott?

Személyes emlékezés

1984-ben ismerkedtem meg vele Londonban. Sokat hallottam felőle és nagyon érdekelt személyisége, munkássága és véleménye a keresztyén tanítások vonalán. Szeretett gyülekezetében, az *All Souls* templomban találkoztam vele, és egyből meghívott otthonába egy vacsorára. A nagyon bensőséges, de ugyanakkor komoly beszélgetés végén megajándékozott egy könyvvel, melynek címe: *I believe in Preaching*. Már londoni szobácsskámban elkezdtem olvasni, és nagyon megragadott. Elhatároztam, hogy lefordítom magyarra, mert ez hiánypótló és teljesen bibliai alapon álló kézikönyv az igehirdetéssel kapcsolatban, ráadásul mindenki számára, közérthető nyelven. Hosszú vizsgatagságok után napvilágot is látott *Hiszek az igehirdetésben* címmel. Sokan forgatják azóta is haszonnal.

talista keresztyénség között?, 2. 1Móz 1–3. fejezetének magyarázata, 3. Az evangéliumi mozgalom Nagy-Britanniában és világszerte. **Óriási hatása volt az előadásnak, amelyet csak úgy tudott beiktatni feladatai közé, hogy két budapesti szolgálata között autóval jött el hozzánk.** Szolgálatát után azonnal vissza kellett mennie a folytatódó pesti előadás miatt. Mivel éjszaka nem igazán volt módja pihenni, betettünk egy nagy párnát a Wartburgunk hátsó ülésére, és ott próbált út közben aludni. De örömmel vállalta ezt az utat, csak hogy bátorítást és tanítást adjon testvéreinek. Szerénységére jellemző az az eset, amikor egy társával a dél-amerikai Bariloche városában tartott előadást. Egy nagy esőzés miatt az út meglehetősen sáros volt, és így fáradtan érkeztek meg a szállodájukba, ahol azonnal ágyba dőltek.

sok közti szünetben, amikor mosogatni kezdtünk a konyhánkban, kérés nélkül beállt törölgetni. Ez is jellemző rá. Egyébként, hogy ne legyen feltűnő sok utazása a kommunista országokba, kedvenc hobbját is beiktatta programjai közé. Ő madárlesre, madármegfigyelésre érkezett sok országba. Aztán, úgy közben, „mellékesen” tartott néhány előadást is...

Evangéliumi látás

John Stott evanglikál tanító és igehirdető volt. Életében a 10 legjelentősebb személy közé tartozott ezen a területen. Hatása messze túlnőtt Anglián. Édesanyja evanglikus volt és az *All Souls* gyülekezetbe járt gyermekeivel. Megtérése után a cambridge-i Trinity College-ban tanult, és lelkiileg is sokat fejlődött. A második világháború végén szentelték lelkésszé az anglikán egyházban.

Akkor még felekezetének evanglikál ága kicsi és jelentéktelen volt, de ötven évvel később már Canterbury érseke és több más püspök is evangéliumi látású személy volt. Az ország egész területén formálódtak ilyen alapokon álló gyülekezeti közösségek.

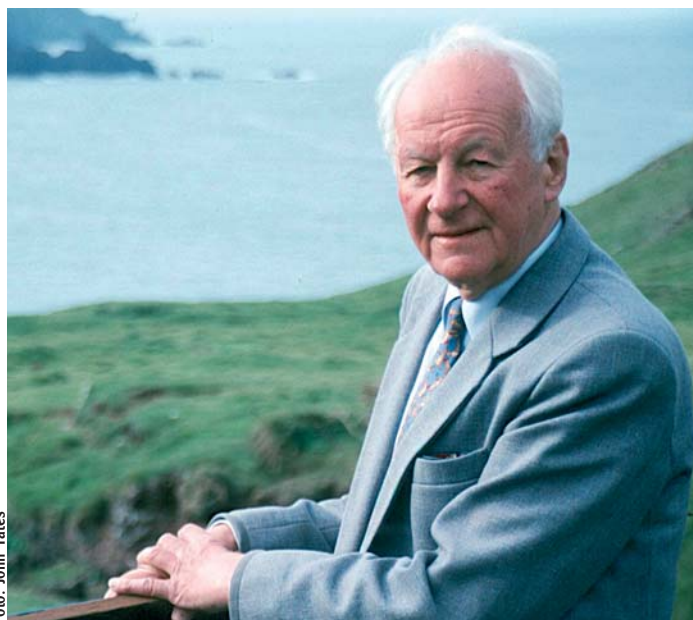
Ennek a megújulásnak főként John Stott volt a lelke. Pályafutása során végig az All Souls gyülekezetben szolgált. **Már 29 évesen vezető lett, és a helyi közösséget állította látása középpontjába.**

Szerinte a helyi gyülekezet kell elsősorban, hogy evangelizáljon, és ebben – lehetőség szerint – minden tagnak részt kell vennie. Közösségük nyitott szívvel és jó missziói látással nyitotta meg kapuit London közepén a világ minden részéről hozzájuk érkező érdeklődőknek és hívőknek. Különböző munkakörű embereknek is szerveztek csoportokat. A közelben levő BBC-központot is fölhasználta az evangélium éteren át való terjesztésére. Püspököknek és több más pozícióba is megakarták választani, de ő mindig visszautasította. Azt mondta, hogy a maga képességei és elhívása, látása szerint így tudja szolgálni legjobban az Úr ügyét.

Így is volt. Egy idő múlva átadta a gyülekezet vezetését helyettesének, s így, noha első vezető, „templomigazgató” volt, mégis fölszabadult nagyobb léptékű szolgálatokra a nemzetközi evangelizációban. Az evangelizáció nemzeti ágainak összefogásában is vezető szerepet játszott, így alakult meg a Lausanne-i Mozgalom is.

Ennek egyik vezetőjeként megfogalmazta a felekezetközi misszió irányelveit, és jó érzékkel és szeretettel összehozta a különböző látású embereket, hogy közösen tudják végezni ezt az újfajta szolgálatot. Az amerikai és brit egyetemi misszióban is részt vett. Közben teljesen lemondott az All Souls-beli munkaköréről, és mint rector emeritus munkálkodott tovább. Fölismerete, hogy az Amerikán kívüli világ lelki fejlődése mellett evangéliumi jellegű teológiai képzését is segíteni kell. Ebből a célból megalapította a Langham Partnership Internationalt. A Billy Graham Evangelizációs Társasággal is együttműködött. Ezen kívül sok evanglikál szervezet alapítója volt.

Több mint 50 könyvet írt, melyek bibliamagyarázatok és evangéliumi jellegű tanítások. Stílusa következtében nemcsak haszonnal, de élvezettel forgatják a teológusok és a laikusok is. Az egyik legnagyobb példányszámú és jelentőségű műve a *Basic Christianity*, amely magyarul is megjelent és a keresztyénség alaptanításairól szól (címe: *Hinni Jézusban – a keresztyénség lényege*). Több más írása is megjelent magyarul, főleg a Harmat Kiadónál.

Fotó: John Yates

Ő madárlesre, madármegfigyelésre érkezett sok országba. Aztán, úgy közben, „mellékesen” tartott néhány előadást is...

Élete

John Stott 1921-ben született. Ifjúkorában bibliahű lelki hatás és az Úr hívása nyomán Krisztusnak adta életét. 1945-ben szentelték lelkésszé. Végig a londoni All

Souls gyülekezetben szolgált. **Egyháza lelki ébredésének szolgálata mellett számtalan evangéliumi mozgalom alapítója volt.** Nemzetközi kapcsolatairól, szerénysége és szeretete nyomán rengeteg emberrel volt emellett személyes kapcsolata is, mely a szolgálatát még inkább kiszélesítette és hatékonyá tette. A Biblia iránti hűség, az egyház és a

Megváltója iránti szeretet hatotta át életét utolsó lehetőségig. Billy Graham így nyilatkozott felőle: „Az evanglikál világ az egyik legnagyobb képviselőjét veszítette el személyében. Én pedig az egyik legközvetlenebb barátomat és tanácsolómat. Reménységgel tekintek arra a napra, amikor viszontláthatom őt, amikor a mennybe jutok”.

Élete utolsó napján barátai körében Händel *Messias*-át hallgatta és fölolvastatta Timóteus 2. levelét a Bibliából. Az egyik utolsó mondat, amit földi életében hallhatott, ez volt: „*Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam, végezetre elítéltet nekem az igazság koronája, amelyet megad nekem az Úr; az igaz bíró ama napon*” (2Tim 4,7–8). És közben csendesen távozott élő Urához és Megváltójához az örökkévalóságba.

● SZÉLL BULCSÚ

Richard Wurmbrand

élete

Richard Wurmbrand zsidó család gyermekeként látta meg a napvilágot 1909. március 24-én Bukarestben. Édesapját kilencévesen elveszítette, s ettől fogva családja állandó pénzhánytól szenvedett. A sok nélkülözés lelkileg keménnyé tette. Gyenge oktatásban volt része, de tízéves korára kiolvasta a házukban található összes könyvet. Rajongott Voltaire-ért, s ő is szkeptikussá vált. Felnőttként sikeres üzletember lett belőle, s élte nagyvilági, kicsapongó életét a „kis Párizsnak” nevezett romániai fővárosban. Pótolni akarta mindazt, amit gyermekként nem kapott meg. Szeretetéhségét próbálta kielé-

„Járj az én utamon! Ne félj a kereszttől! Rájössz majd, hogy ez a legnagyobb boldogság.”

gíteni, s egyre jobban vágyott a beteljesülésre. Fiatalon megnősült, felesége szintén zsidó származású, Sabina Oster. Még ezután sem hagyott fel az örömök hajszolásával. Csalt, lopott, hazudott, megszegyenített mindenkit, aki az útjába került. Megfelelő társat választott, hiszen Sabina is a gyermekévek hiányát akarta pótolni a gazdagság és csillogás segítségével. Ezen útvonalon egy betegség állította meg őket. Richard tüdőbajos lett. Szanatóriumi kezelése során alkalma nyílt átgondolni addigi életét. Mint egy film, úgy peregtek le gondolataiban a múlt eseményei, s nem tudott mást, csak sírni tönkrement

élete felett. A szanatóriumban imádkozott életében először, az ateista szavaival. **„Valami effélét mondtam: Uram, tudom, hogy nem létezel. Ha mégis vagy – amiben kételkedem –, te kell, hogy megjelenj nekem, nem az én dolgom, hogy keresselek.”** (Richard Wurmbrand: *Mélységekben járatta őket*, Koinónia Kiadó, 2003)

Miután kissé jobban lett, egy hegyi faluba utazott el megerősödni. Ott egy idős ácsból kapott egy Bibliát. Az ígét olvasva egyre inkább valósággá lett számára Jézus. Viszont hamar rájött, hogy ez nem elég, hiszen nem mindenki megváltott, aki felismeri Őt. Azonban ezzel együtt azt is megértette, hogy ha komolyan veszi

Jézus Krisztust, akkor visszafordíthatatlan változás kezdődik benne. Vitatkozott Jézussal. Ragaszkodott gondtalan életéhez, de egy csendes hang újra és újra felcsengett elméjében: „Járj az én utamon! Ne félj a kereszttől! Rájössz majd, hogy ez a legnagyobb boldogság.” Összehasonlította magát Jézus Krisztussal. Ekkor engedte életében először, hogy a szíve és az értelme együtt hajoljon meg Valaki előtt. Nem sokkal később, felépülése után felesége is megtért, bár először nagyon rosszul fogadta férje új életét. Sajnálta, hogy vége a csillogó-villogó, élvezetekkel teli életnek, de megérezte Isten szeretetét. Egész életük megváltozott. Gyermekek születtek, Mihai, akit Isten ajándékeként fogadtak. Richard új munkahelye az Anglikán Egyház bukaresti missziójának titkári állása lett.

Később egyedül maradt a misszióban, mivel az angol munkatársaknak távoznuk kellett az országból. Ekkor csatlakozott az evangélikus egyházhoz. Lelki rokonságot érzett Luther Mártonnal, és tetszett neki az istentisztelet egyszerűsége.

Megtérése után az orosz nép közé akart menni, s arra kérte az Urat, hadd legyen közöttük misszionárius. Az lett, de nem úgy, ahogy eltervezte. Nem ő ment, hanem az oroszok jöttek „hozza”. Ahogy fordult a történelem kereké, úgy lett egyre fájdalmasabb hívő keresztyénnek lenni, maradni. Már a fasiszta terror alatt is többször lecsukták, de élete új szakasza a kommunista hatalomátvételtől kezdődött. Imádságaira kapott válaszként fogadta el letartóztatását, s remélte, hogy élete új értelmet nyer.

Hogy mi is lehet ez az új értelem, egy gyermekkori története mutatja be.

Apjának volt egy könyve *Általános pályaválasztási útmutató* címmel. Egyszer magához hívatta fiait – Richard ekkor öt éves – azzal a kérdéssel, hogy „Mi szeretnél lenni?”, s későbbi terveikről kérdezte őket. Mikor ő következett, nem jutott eszébe semmi, csak annyit mondott, hogy ő általános útmutató szeretne lenni. Később sem talált jobb meghatározást a lelkeszi szolgálatra, bár egészen megtéréséig eszébe sem jutott, hogy efféle munkát végezzen. **Útjelző táblaként szolgált mind szabadon, mind rabként a reményt, békességet kereső emberek között.**

Először 1948-ban börtönözték be, s összesen tizennégy évet töltött elzárva, ebből három évet magánzárkában. Feleségét három évvel később vitték a Duna-deltába kényszermunkára. Mindketten irtózatossá kényszerültek. A kommunista hatalom a testi-lelki kínzás útján akarta a maga útjára téríteni a másként gondolkodókat. A börtönökben, munkatáborokban az elítéltek személyiségének megtörésével próbálták elérni saját ideológiájuk elfogadását. Az egyik börtönőr mondta szinte dicsekedve: „Mi nem megölni akarjuk az elítélteket, mint a fasiszták, mi azt akarjuk, hogy szenvedjenek.”

A teljes magány elviselését több mint 300 igei elmélkedés megfogalmazásával és megtanulásával segítette. **Min-dig szeretettel tekintett kínzóira, és imádkozott értük.**

Mihai kilenc éves volt, amikor apját bebörtönözték. Anyjával tizenhárom évesen találkozhatott a munkatáborban, ahol ő a fiát Krisztus melletti kitartásra biztatta. Jó hallása révén zongorahangoló lett, amivel el tudta tartani magát, s később édesanyját. Soha sem tagadta meg Jézust, ezért már fiatalon neki is komoly, főleg lelki zaklatásokat kellett elviselni. Apja szabadulása után, 1964-ben váltságdíjat fizettek norvég keresztyének a kommunista hatalomnak, s kimenekítették a családot nyugatra.

Élete további részét arra szánta, hogy felhívja a világ figyelmét a kommunizmus veszélyeire. 1966-ban szenzációt keltett, amikor Washingtonban az amerikai Szenátus Belbiztonsági Albizottsága előtt vallomást téve derékig meztelenre vetkőzött, hogy megmutassa a

Az amerikai Szenátus Belbiztonsági Albizottsága előtt vallomást téve derékig meztelenre vetkőzött, hogy megmutassa a testét borító 18 mély sebhelyet.

testét borító 18 mély sebhelyet – mint a kommunisták kínzókéességének bizonyítékait. 1967-ben létrehozta a *Mártírok Hangja* nevű szervezetet a kommunista országokban folyó keresztyénüldözés dokumentálására. Több könyve is elérhető magyar nyelven, mely közül a *Marx és a Sátán* című a kommunizmus szellemi hátterét mutatja be. 1990-ben feleségével Bukarestbe látogatott, és Mártírok Hangja könyvkiadót, nyomdát és könyvesboltot nyitott. 2001. február 17-én hunyt el Kaliforniában.

Nem ő ment, hanem az oroszok jöttek „hozzá”.

● KÓSA GERGELY

A szerző evangélikus lelkész

Miatyánk és a szabad akarat

Jézus, Tè hol vagy?
Mert én megmozdítom a lábam
Nélküled, mert felemelem a karom,
ha kell, rebegtetem a pilláim, ha úgy gondolod, és még lélegezni is képes vagyok anélkül, hogy azt érezném, Tè akarod. Mert tudom, hogy Tè akarod. Tè akarod azt, hogy a nappalt az éjjel kövesse, hogy a Hold világítsa a sötétben, hogy a szél fújja a hajamat, hogy az eső vizet adjon. Nincsen semmi ebben a furcsa káoszban, amelyet mi életnek nevezünk, mi nem tőled származna.

Csak azért vagyunk, mert Tè így tervezed. Az isteni terv részeként kell nekem itt vergődnöm.

Ma nagyon haragszom rád, mert érzem, hogy még a gyűlölet is a Tè szerető akaratod, s csak azért adtad, hogy rendet tudjunk tenni. Rendet, ebben a látható világban, ebben a kaotikus létezésben. A formák között, melyet megteremteni igyekszünk, a mi véges képességeinkkel. Mert végesek a képességeink. Ezt a tudást is Tè adtad, s mindezzel még célod is van. Csak ezt a célt nem szabad soha elfelejtenünk. És tudod, milyen nehéz ez? A cél, hogy Rád tekintsek. Mindig, minden pillanatban, amikor a véges anyagvilág el- és megragad. Tudod, milyen nehéz ez? Rád tekinteni. Nézd, ahogyan pusztítjuk egymást, nézd, ahogyan elhagyja anyja

gyermekét, szerető a szerelmét, s az apa nem jóságos, hanem ver, mindezt te akarnád így?

Ma én nagyon haragszom Rád, Istenem. Ma rossz napom van, mert elhagytál, és ölni tudnék. Nézz most rám, itt vagyok, engem nem kell tovább keresned, mert én gonosz vagyok, rossz szándékú, telve gyilkos indulatokkal. A Tè teremtményed, melyben gyönyörködni kívánsz. Hát akkor nézzél Tè engem erősen, mert én semmiben sem tudok megfelelni, semmit sem vagyok képes úgy létrehozni, ahogyan azt Tè akarod!

Miért hagysz el Tè engem? Miért akarod a szenvedésem? Miért akarod, hogy képtelenségemben vergődjem? Van egy dolog, amit viszont tisztán érzek. Hogy választhatok. Akár átevezhetek a túlpartra is anélkül, hogy Rád tekintenék. És tudod, mit?

Bevállalom a halált. Mert Jézus, Tè hol vagy? Amikor én kérlek, amikor azt akarom, a szabad akaratommal üvöltök Hozzád, hogy húzzál ki a mocsárból! Akkor Tè hol vagy? Hogy szeressek! Ezt sugallod nekem állandóan, önmagam és a felebarátom. Hát csináld ezt Tè! Nézd meg, hogy mit műveltél velem! Nézd meg a gyilkos indulatot! Ezzel mit tegyek?

Ó, Istenem, Tè szépséges, egyetlen Igaz Isten! Egyetlen, szépséges, erős, Igaz

Névjegy

Büky Anna író. Budapesten született evangélikus családban. Egy tizenhat éves fiúgyermek édesanyja.

Iskolái:

ELTE Tanárképző Főiskola: magyar–népművelés szak

Mannheim, Heidelberg Karl Ruprecht

Egyetem: német, jogpolitika szakok

Kreatív írás-oktató a Feldmár Intézet Nők Iskolájában, 2008–2010.

Főbb művek:

Bodo Schaefer: Út az anyagi függetlenséghez – fordítás (Bagolyvár Kiadó, 2000)

A pillanat műve (Édesvíz Kiadó, 2003)

Kifulladás (I.A.T. Kiadó, 2007)

Ó, az a férfi! (I.A.T. Kiadó, 2008)

Friss dió (JAK Kiadó, 2011) – Kortárs magyar írók antológiája

Folyamatos publikációk magyar és olasz nyelven.

Isten, Tè, a mindenek alkotója, a mindenek Ura, a Világ teremtetője, az Egység és egyetlen akarat!

Bocsáss meg nekem, nyomorult fiadnak, tudom, hogy tudod, hogy azt hiszem, talán a gonoszságommal, a háborgásommal, a céltalanságommal, a panaszáradataimmal kijátszhatlak Téged. Ha rossz vagyok, és átevezek a halál partjára, akkor talán nem kell majd Rád tekintenem. Jézusom, Tè szépséges mennybeli életerős Csoda, Tè, aki itt vagy minden pillanatban, s fényes erődet sugárod felém szüntelen, nem hagysz el minket egyetlen pillanatban sem. És mi ezt tisztán látjuk. És mi ezt világos értelmünkkel felfogni képesek vagyunk. Ismerem a Tè akaratod, és leborulok a Nagyságod előtt. Mert elfogadsz úgy, amilyenek mi vagyunk. Tè szépséges, erős Isten.

A Tè akaratod, hogy még a leghalványabb kételynek se adjunk teret. Ha nincsen kétely, ha nincsen kételkedés, mert nincsen szabad akarat, akkor az van, ami van, az egyetlen egység. Tè. S az én megszűnik. Mert nincsen is más, de van a Krisztus.

Miatyánk, emeld fel a szívemet!

• BÜKY ANNA

A világegyház hírei

Rosszalló tekintetek a megtérők keresztisége körül

Svédország. A lutheránus püspöki kar azt tanácsolja a papság számára, hogy ne kereszteljék meg a megtért menedéjogért folyamodókat. A püspöki kar levelét ismertető szövivő a riporterek számára elmondta, hogy a keresztiség tovább növeli az üldöztetés veszélyét, amennyiben a menedéjogért folyamodót visszatoloncolják anyaországukba. Egyes vélemények szerint vannak olyan menekültek, akik pusztán azért keresztelkednek meg, hogy ezzel is növeljék Svédországban maradásuk esélyét. Áprilisban nagy visszhangot kapott egy keresztény hitre tért, menedéjogért folyamodó imám esete, akit a kiutasítás életveszélybe sodort, hiszen anyaországában, Irakban tette miatt börtön és halálbüntetés várt rá.

Bíróági felkérés a keresztények tiltakozó hullámának kivizsgálására

Nagy-Britannia. Az Emberi Jogok Európai Bírósága felkérte a brit kormányt, hogy vizsgálja ki, valóban sérült-e négy brit keresztény szabad vallásgyakorláshoz fűződő joga. A négyből kettőt munkahelyükön büntetésben részesítettek, mivel keresztet viseltek nyakláncukon; a másik kettőt pedig azért marasztalták el, mivel visszautasították homoszexuális párok kiszolgáltatását. A brit hatóságok sorozatosan elutasították jogorvoslati kérelmüket. Az Egyesült Királyság Egyenlőségi és Emberi Jogi Bizottságának elnöke, Trevor Philips a The Telegraph nevű angol lapnak elismerte, hogy a keresztények valóban részesülhetnek hátrányos megkülönböztetésben, de azt is kiemelte, hogy ezeket az eseteket a politikai orientáltságú vallási csoportok túlhangsúlyozzák. Ezt a véleményt az Egyesült Királyság Evangéliumi Szövetsége visszautasította.

Törvényhozók az abortusztörvény szigorítását fontolgatják

Oroszország. A parlamenti képviselők az ingyenes abortusz eltörlését fontolgatják az állami egészségügyi intézményekben, és receptkötelessé tennék a védekezés nélküli nemi aktus után használt sürgősségi tablettát. Míg az abortusz széles körben elfogadott volt a szovjet időkben, az újjáéledő Orosz Ortodox Egyház ösztönzésére a Pro-Life mozgalomnak sikerült hangot adnia annak, hogy Oroszországban rémisztően alacsony a születések száma. Az Egyesült Nemzetek jelentése szerint a világon Oroszországban a legmagasabb az abortuszok száma, amely jelentősen meghaladja a születések számát.

Válogatta: NG és NSÉ

Forrás: Christianity Today, 2011. július, augusztus

Közeledben hadd járjak, Uram

ír ének

Keith Getty

1. Kö - ze - led - ben hadd jár - jak, U - ram, meny - nye - i ré - te - ken, A

2. Ho - va tűnt az ál - dás, me - lyet ad - tál, míg lát - ta - lak, Is - te - nem, Mi - kor

3. Kö - ze - led - ben hadd jár - jam u - tam, s re - mé - nyem új - ra él, Fé -

Bá - rány - hoz ve - zet u - tam, ha fű - nyed kö - ve - tem. Az

Lel - ked - del meg - ú - jít - tot - tál, ve - zet - ted é - le - tem.

nyed ve - zes - sen en - gem, U - ram, a Bá - rány fe - lé.

út - ra fény ra - gyog, itt vagy, A - tyám, s ve - led va - gyok, meg - nyug - tat

szent a - ka - ra - tod, Kö - ze - led - ben hadd jár - jam u - tam a Bá - rány fe - lé.

Eredeti szöveg: William Cowper, fordította: Dobóné Kiss Ildikó

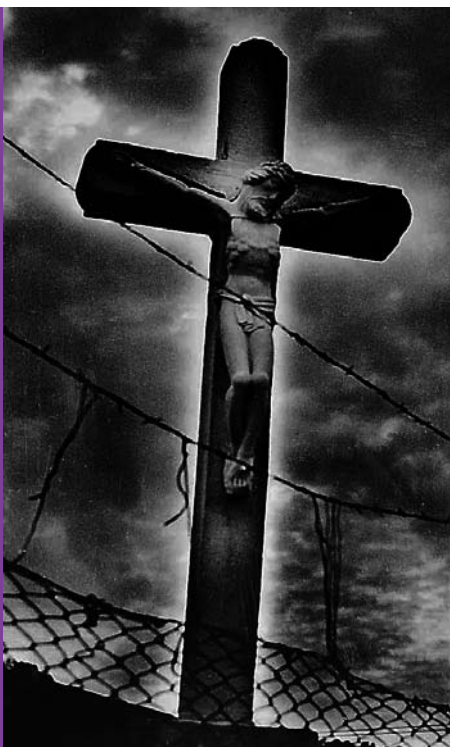

Az újság szerkesztőjének példaként, ha közlésre alkalmasnak találja, rovatnyitó sorozatnak küldtem három kiállításmegnyitóm szövegét mintegy egy esztendeje. A rovat abból az alapgondolatból született, hogy mivel a művészet és a művészek maguk is lehetnek Isten mentő szeretetének hordozói, használjuk hát föl a szépet az örömhír továbbadására! Az alábbi írás (a sorozat harmadik részeként) Szeverényi Jánosnak, a 2010 júliusában Szarvason megtartott Szélrózsa Országos Evangélikus Ifjúsági Találkozón megrendezett kiállításmegnyitóján hangzott el.

Embertől emberig

Szakmai névjegy

Szeverényi János 1959-ben született Békéscsabán. 1974-ben, fényképész szakmunkástanulóként nyert díjat először országos pályázaton egy fotója. Hazai és nemzetközi kiállításokon szerepeltek képei, tíz önálló tárlata volt. Fényképész pályája megtéréséig és elhívásáig, 1978-ig tartott. 2010-ben meghívták régi és újabb fotóit a Művészetek Völgyébe és a Szélrózsa fesztiválra.

Elgondoltam az emberi fejet arc nélkül: mondjuk rögbilabda formájú, bőrrrel fedett kinövés, egy táplálkozásra alkalmas nyílással... Arc nélkül véglények lennénk.

Nyilván nem akarok abba az egyszerű logikai hibába esni, és a jelenlévőket magammal rántani a butaság szakadékába, hogy a nemlétező hiánya nem lehet hiány, azaz, ha arc nélkül élnénk eredetileg is, senkinek nem jutna eszébe hiánya – ha csak valaki (a mi gondolatunkat visszajára fordítva) nem lendülne fantáziája szárnyain oly magasságokba, hogy arcról kez-

dene képzelődni (és az vajon milyen lenne?). De Isten különleges ajándéka van arcunk! Az arcra annyira szükségünk van a lényeg kifejezésére és megragadására, hogy az amúgy arc nélküli Istent (mert ő végtelenségében korlátozná az arc) akkor és úgy érezzük közeleink, megfoghatónak, személyesnek, ha „velünk jön az arca”, ha „felénk fordítja orcáját”!

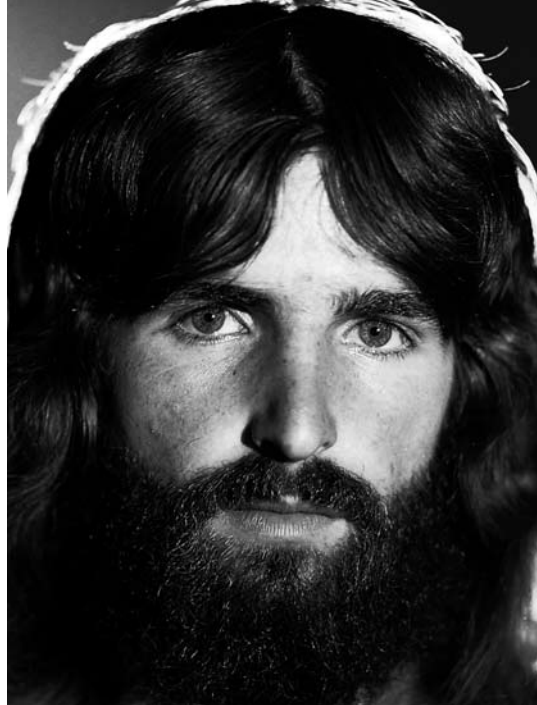
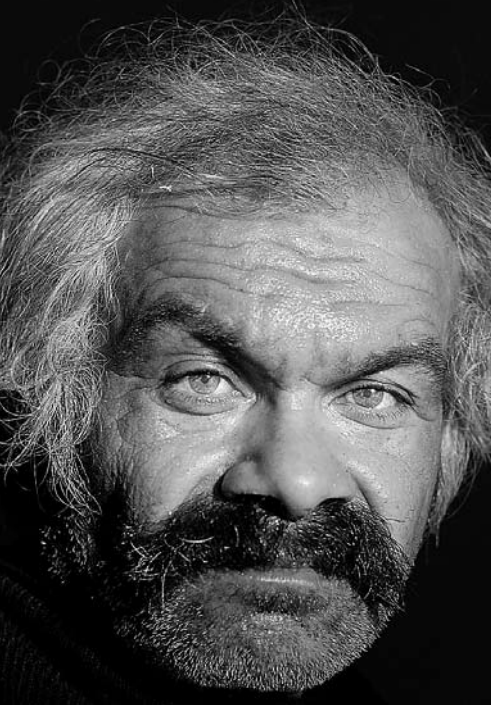
Az arc az ember személyiségének, lelkének lenyomata, a szem dominanciájával a lélek tükre – fényképe, hogy stílusos legyek. Az arcon van a legtöbb izom, a

legfinomabb mozgásra képes: sokszor szavakkal sem visszaadható érzelmek, hangulatok, lelkiállapotok közvetítője. Ha nincs ál-arc – a fölfestett sminktől a föl-rakott maszkig, ha nincs ál-arc a „fülig Jimmy” kötelező mosolytól a fapofáig, pókerarcig, akkor minden ráíródik és róla minden leolvasható (félelem, fájdalom, szégyen, harag, teherhordozás, nagyar-cúság – és szerénység, szelídség, béke,

öröm, tisztaság; nem is beszélve a korról, a korról, kínról, alul- vagy túltápláltságról, szenvedélybetegségről). Az évek során mindez és minden mélyen belevésődik az arcba. Így válik az nyitott, árulkodó, személyes történelemkönyvvé.

Embertől emberig, szólít meg a beszédes cím Tóth Árpád nyomán szabadon. Embertől emberig – szabadon. Embertől emberig krisztusi szabadsággal, krisztusi többlettel – Krisztussal szabadon. Krisztussal, akinek volt arca, mégsem ismerjük. Amit róla fontosnak tartottak, leírták: szavait, tetteit, mozdulatait – az arcát nem. Mert ő egyetemességében egyedi – őt a kenyér megtöréséről, a kínhaláláról lehet fölismerni. Ezért van ott minden megtörtben, és ismerhető fel minden megtört arcban: éhezőben-szomjazóban, börtönösben, betegben, hontalanban és hajléktalanban, a nincstelenben, egyszerűen a rászorulóban – minden ráncban és könnyben. Így válik széppé az emberi kategóriával csúnyának, visszaszítónak ítélt. Az átlényegülés okán. De e csoda megtörténtéhez nekünk is át kell lényegülnünk: Lényegileg máshol és máshogy keresni az értékeket, a maradandót, máshol és máshogy megtalálni a szépet.

Ez a máshol és máshogy indította el a kamaszkor és ifjúkor határán jó harminc évvel ezelőtt Szeverényi Jánost a teremtett világ legizgalmasabb jelensége: az

ember felé. Érződik a legnagyobb titok szenvedélyes keresése ezeken a fényképeken. Két út állt előtte: menni tovább az állóképekkel szegélyezett művészfotográfusén, vagy a pillanat megörökítése helyett az Örökkévalót állandó mozgásban léttel szolgálni. (Nem mintha nem lehetne bármivel Isten országa ügyét előmozdítani, hisz szóra bírhatók ezek a

Krisztussal szabadon. Krisztussal, akinek volt arca, mégsem ismerjük.

fotók is, nem is igényelnek hosszas faggatást, üzennek szépen szinte maguktól is – én épp azt osztom meg, amire engem inspiráltak.)

Szeverényi János nem véletlenül találta meg az arcot (a kiállításon még a csodálatos, változatos természet is háttérbe szorul). A tarkón, a fej hátsó fertályán nincs mit fotózni. Lehet ráírni: „Továrisi, konyec”, és ez beszélhet egy korról, politikáról, de az emberről, a politikát formáló, kort kitöltő egyénről, aki a lényeg, az indulaton és a poénos ötleten kívül semmit nem tudunk meg.

Látszólag letérve a főcsapásról, valójában mindkét lábbal szépen haladva azon előre, egy pillanatig fölmerül a képeket nézőben a kérdés: Vajon mi lett a modellekkel az elmúlt 30 év alatt? (Emlékezetem szerint az évszázad fotójának választották a Na-

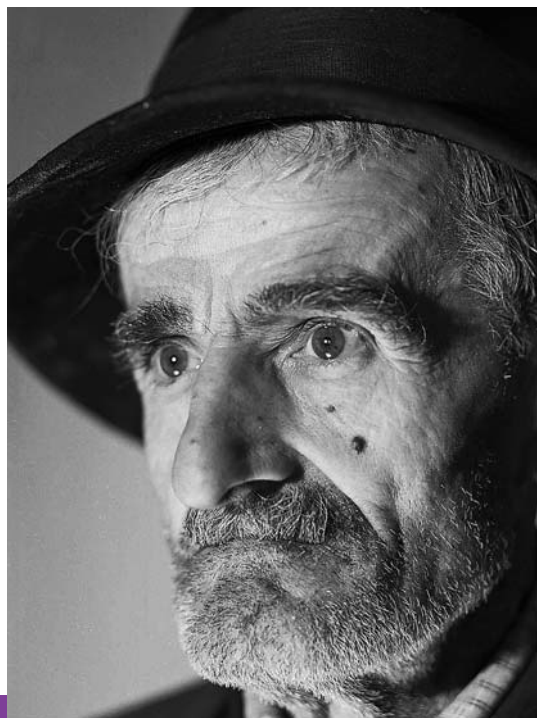
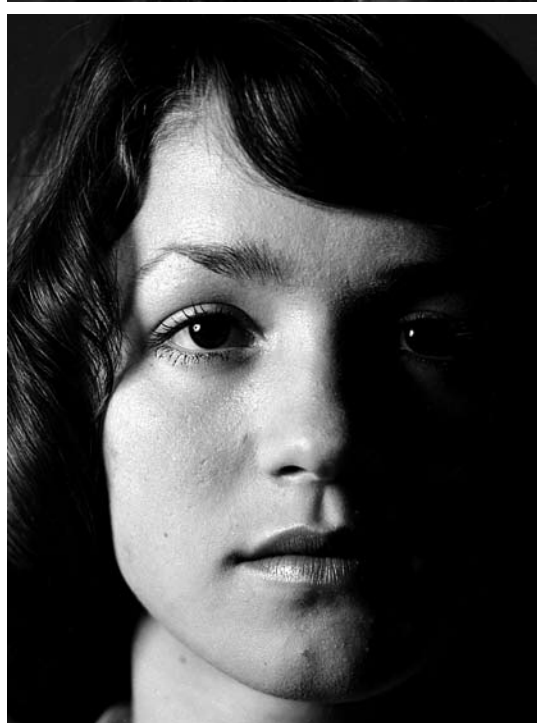
tional Geographic egy a 80-as években készült címlapfotóját. Egy csodálatosan szép, üde, zöld szemű, afgán fiatal nőt ábrázol – XX. századi Mona Lisa a tökéletes sejtelmességével. Hosszú, kalandos keresés után találta meg az eredeti fotós mintegy 30 év után, és közölte a mostani „állapotot”: agyonkopott, agyonhasznált, idő előtt megöregedett, szürke asszony lett belőle – el tudjuk képzelni az afgán parasztasszony-sorsot...) És vajon mi lett ezekkel a modellekkel? – hisz már tudjuk:

nem a művészet, hanem az ember a fontos, akik életének egyik szelete csupán az alkotó vagy befogadó művészet. Drámai lenne megkeresni őket, hasonló beállítással lefotózni (ha még élnek), és egymás mellett kiállítani a fényképpárokat. Nemcsak az idő múlását, de az egyéni történelmet is leolvashatnánk róluk!

És mi lett a fotóssal? – mert ez legalább annyira fontos kérdés.

Érezzük, ezek a fényképek többek az önkifejezésnél, a világ láttatásánál (így látok). Szeverényi János harminc éve embertől emberig rohan – szabadon, a krisztusi szabadsággal, és azzal a küldetés-tudattal: így lássatok! Magával sodor a felismerés: érdemes így látni; nekem is indulni kell embertől emberig – Krisztussal.

● BAKAY PÉTER

REJTVÉNY

A Jelenések könyve a Biblia nehezebben értelmezhető részébe tartozik, ezért talán kevesebbet olvassuk, mint pl. az evangéliumokat. Most mégis arra szeretnénk biztatni olvasóinkat, hogy lapozzanak bele, ismerkedjenek a tartalmával, miközben a helyes válaszokat keresgélik!

1. Honnan ered az élet vízének folyója?

- a. az új Jeruzsálemből
- b. a Bárány trónusából
- c. az aranytemplomból

2. Mi történik azzal, aki nincs beírva az élet könyvébe?

- a. széttépi a fenevad
- b. örök sötétségben marad
- c. a tűz tavába vettetik

3. Mi történt, amikor a harag hét pohara közül a harmadikat öntötte ki az angyal?

- a. a vizek vérré változtak
- b. előjött a tízszarvú és hétfejű vadállat
- c. az Emberfia ítéletet tartott

4. Mibe öltözik a Bárány menyasszonya?

- a. fényes, tiszta gyolcsba
- b. a napba
- c. fehér ruhába

5. Mit olvasunk azokról, akik legyőzték a fenevadat?

- a. a Bárány mellett ülhetnek
- b. részt vesznek a mennyi vacsorán
- c. az üvegtengernél állnak és énekelnek

6. Mit visel a fején a napba öltözött asszony?

- a. fátylat, ami eltakarja az arcát
- b. 12 csillagból álló koronát
- c. sugárzó gyöngykoszorút

7. Mi történt a második trombitaszónál?

- a. elkezdődött a Bárány menyegzője
- b. tűzzel égő nagy hegy zuhant a tengerbe
- c. a nap és a hold elsötétedett

8. Milyen színű lóról olvashatunk az első pecsét feltörésekor?

- a. fehér
- b. fakó
- c. vörös

9. Melyik gyülekezethez íródott ez a mondat: „Az a neved, hogy élsz, pedig halott vagy.”

- a. Thiatira
- b. Laodícea
- c. Szárdisz

10. Hol tartózkodott János, amikor a Jelenések könyvében megírt látomásokat kapta?

- a. Málta szigetén
- b. Ciprus szigetén
- c. Patmosz szigetén

• A. L.

KÉPEK A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETÉBŐL – egy-

háztörténeti füzetek gyűjteménye, FÉBÉ Kft., 2011.

Összeállította: Kinczler Irén

A szerző közel húsz éven át volt az Evangélikus Országos Múzeum munkatársa. Ezzel a könyvvel ennek az örömteli időszaknak állít emléket. A rövid, olvasmányos történetekben Luther Márton, Sztárai Mihály, Petrőczy Kata Szidónia és sok más ismert egyháztörténeti személyiség alakja elevenedik meg.

Megvásárolható:

Huszár Gál könyvesbolt, Luther Kiadó könyvesboltja

Reménység Fesztivál

Budapest

Franklin Grahammel

2012. június 1-3.

Papp László

Budapest Sportaréna

www.remenysegfesztival.hu

„Az imádság a lélek lélegzetvétele, lelkiállapot. Nem a mi imádságunk indítja meg Jézust, hanem Ő az, aki imádságra indít. Az eredmény nem az imádkozó erején múlik. Az imádság nem erő, hanem akarat dolga. Legyünk készek elfogadni azt az áldást, amit Isten akar nekünk adni.”

O. Hallesby

Imádkozzunk a Hazáért többet!

hunyni, mert enélkül elvesztjük a jövőt! **Múltunk gyökerei fölött állunk, mintha egy üvegpadlón lépkednénk, akár mint a Makovecz-féle templomban, ahonnan lehet látni a fa minden elágazását a múltban, de feltekintve annak ágait is, melyek zöldellő leveleket és édes gyümölcsöket hozhatnak mindnyájunknak.**

Teremtő Istenünk! Te adj bölcsességet történelmünk megértéséhez és Te adj erőt annak büszke vállalására! Hiszen annyi kár és keserűség ért már bennünket, melyet elhordozni egy nemzetnek egyedül lehetetlen. Csakis Te Őrizhettél bennünket a viharos időkben, és a Te kegyelmed adott lehetőséget a halálból való szabaduláshoz, a feltámadáshoz. Közelebb kell lépünk Hozzád, hogy így mi magunk is itt, a Kárpát-medencében egymásra leljünk, és békében szolgáljuk sokunk boldogságát. Te alkottad kövér legelőinket, jó vizeinket, gazdag kincseinket, éppen ezért Te őrizd ezeket továbbra is, hogy méltó módon tarthassuk meg mindezt gyermekeinknek. Ugyanígy őrizd a lángot! A Lélek lángját ne engedd ki-

Osszuk meg egymással kincseinket, hogy a haza boldogabb és gazdagabb legyen! Önzőségünkben fiad, Jézus Krisztus szabadítsa ki, aki önmagát adta értünk! Az Ő példája erősítse összetartozásunkat, és bátorítsa a bizonyosságtételre, mert szolgálatot bízta ránk e földön. Művelni kell ezt: magot vetni, öntözni, talán aratni is, de okosan gazdálkodni is a jó földdel, hogy a gyöngyök ne disznók elé kerüljenek! Segíts megtartani értékeinket, hogy ezek gazdagítsák továbbra is nemzetünket! Könyörgünk belátásért, mely megérteti velünk, hogy másoké se nem jobb, se nem éltetőbb, mint a sajátunk. Így gondozd lelkünket és tereld lépteinket a hazafelé vezető úton, hogy itthon is otthonra leljünk! Ámen.

• STERMECZKI ANDRÁS

IMÁDKOZZUNK!

„Nagy az ereje az igaz ember buzgó könyörgésének.” (Jak 5,16b)

Dicsérjük és magasztaljuk Istent...

- szeretetért, türelméért, hogy folytonos bukásaink ellenére sem mond le rólunk,
- mert Ő „elfelejti” és a tenger mélyére veti a megbánt és megvalótlott bűnt!

Valljuk meg...

- hogy mások életében észrevesszük a bűnt, magunk számára pedig mindig találunk mentséget,
- sokszor nem tudunk szívből megbocsátani,
- az ünnepre való készülődés során engedjük, hogy a sok tennivaló elvonja figyelmünket arról, amit az Úr készít számunkra!

Adjunk hálát...

- Krisztusért, az emberré lett Istenért, aki megnyitotta az utat az Atyához,
- az igazi békesség és öröm lehetőségéért, amit csak Krisztusban ismerhetünk meg!

Könyörgjünk...

- tisztánlátásért, bátorságért, erőért, hogy felismerjük, beismerjük, megutáljuk és elhagyjuk a bűnt,
- hogy legyen „igazi” karácsonyunk, ami nem csak a külsőségekről szól,
- az Oltalom Szeretetszolgálat, a Szőlőtő Alapítvány és a Magyar Testvéri Börtöntársaság szolgálatáért és munkatársaiért!

• A. L.

Családi napot tartott a Kárpátaljai Református Egyház augusztus 20-án Mezőváriban.

A magyarok a falu központjában ötezren, a cigány testvérek a falu szélén hétszázan voltak.

Utóbbiak számára Szeverényi János hirdette az evangéliumot, és a szügyi gyülekezet Miska zenekara vezette az éneklést.

Igazfálván a Temesvári Református Egyház-megye lelkészértekezletén, Temesváron az evangélikus és a református gyülekezetekben szolgált szeptember 10-én és 11-én Szeverényi János.

Missziói napot rendeztek a szlovákiai, felvidéki Farnadon.

Előadással, igehirdetéssel a missziói lelkész szolgált.

A testvéri légkörű alkalomnak szlovák igehirdetője és vendégei is voltak.

Fotó: Juraj Predny

A Missziói Központ munkatársai tanulmányi kirándulásuk alkalmával meglátogatták a sárszentlőrinci evangélikus gyülekezetet (képünkön), a györkönyi Szőlőtő Alapítványt és az Orbán Attila által szervezett szárazdi missziót.

élő víz képes hírek

A szeptember 27–30. közötti éves munkatársi kirándulásukat hazánkba szervezte a Norvég Rádiómisszió (NOREA) népes csapata. Lovas program, folklórest, hajókirándulás mellett meglátogatták a cinkotai rádiómissziót is, melynek szolgálatát évek óta segítik.

Fotó: Győri Judit

Kik a boldogok?

Az idei országos evangelizáció másfélezer résztvevőt vonzott a Deák téri templomba. Meghallgatásra talált sokak imádsága. Kaptunk élő igét, bűnbocsánatot, feloldozást és elhívást. Kell ennél több?

Fotók: Győri Gábor Dávid

Sasvári Sándor előadóművész

Molnár Róbertnek, Kübekháza polgármesterének tanúságtétele sokakat megérintett

Jó látni egy csordultig megtelt evangélikus templomot, amelybe az igéért jönnek az emberek.

Zsarnai Krisztián, a nap egyik igehirdetője az elektromos orgonánál.

A Missziói Központ hírei

A missziói lelkész szolgálatai és egyéb események

AUGUSZTUS

- Megbeszélés Szemerei János püspökkel Cinkotán
- Szolgálat a BalatonNET-en Balatonszemesen
- Evangelizáció a kárpátaljai Mezőváriban, cigánytalálkozó (700 fő)
- Országos lelkészkonferencia Bonyhádon Klaus Douglass-szel
- Előadás férfikonferencián Szombathelyen
- EBBE vezetőségi ülés Balatonszárszón

- A Reménység fesztivál sajtótájékoztatója az Európa Hajón
- A Reménység fesztivál lelkészi bizottságának ülése az országos irodában
- Evangelizáció a dunajvárosi missziói napon
- Ifjúsági bizottsági ülés
- A NOREA (norvég rádiómisszió) stábjának negynapos látogatása Budapesten
- Zsinati ülés

- előadás az Ökumenikus Tanács rendezvényén
- A mindennapi.hu kuratóriumi ülése
- Az Evangéliumi Fórum megalakulása
- Gyülekezetplántálási konferencia Berlinben
- Részvétel a vilniusi (Litvánia) Reménység fesztiválon

SZEPTEMBER

- Az Ökumenikus Tanács missziói bizottságának ülése
- Ökumenikus imareggeli
- A Reménység fesztivál megbeszélése
- Munkamegbeszélés Selmeczi Lajossal
- *A zsidóság és a kereszténység kapcsolata*, EBBE-est (Rolf Gunnar Heitmann)
- Előadás a Temes megyei református lelkészek értekezletén Igazfalván
- Igehirdetés Temesváron evangélikus istentiszteleten és a református tanérvnyitő istentiszteleten
- Megbeszélés Márton László íróval *Luther Asztali beszélgetések* című művének új kiadásáról
- Igehirdetések és előadás az Oroszlányi Evangélikus Ének- és Zenekar balatonszárszói hétvégéjén

OKTÓBER

- Az *Ez az a nap!* című rendezvényen imaszolgálat a Papp László Budapest Sportarénában
- Ökumenikus imareggeli
- Megbeszélés ökumenikus lelkészkonferenciáról a MEÖT-ben
- Élő kövek-stratégia – értekezlet a Hit-tudományi Egyetemen
- Országos evangelizáció
- *Esti Talk* – beszélgetés a Roma Galériában
- Megbeszélés Tex Reardonnal a Reménység fesztiválról
- EBBE-est (Köves Slomó rabbi)
- Dr. Robert Vajko előadása a gyülekezetplántálásról Budapesten
- Igehirdetés és előadás missziós napon a felvidéki Farnadon
- A Missziói Központ munkatársi kirándulása: Szárazd, Sárszentlőrinc, Györköny
- *A mennyek országa és a cigánymisszió*

ELŐZETES A 2012. ÉV ORSZÁGOS MISSIONÁRI ESEMÉNYEIBŐL

- február 27–28. evangéliumi teológiai műhely Piliscsabán
- március 20–21. missziói konzultáció Piliscsabán
- május 19. egyházkerületi missziói nap
- június 1–3. Reménység Fesztivál a Papp László Sportarénában
- június 25–29. ökumenikus missziói lelkészkonferencia Révfülöpön
- július 1–4. országos belmissziói konferencia Piliscsabán
- július 5–8. külmisi konferencia Piliscsabán
- július 18–22. Szélerősa találkozó Fonyódligeten
- augusztus 22–26. Balaton-NET evangéliumi konferencia Balatonszemesen
- augusztus 25. missziói nap Tállyán
- október 13. országos evangelizáció a Déák téri templomban

„Aki hisz, az derűs, és derűje Istentől származik.” (XXIII. János pápa)

Derű

Gyónás

Kisgyerekek gyónnak húsvét előtt. Bemegy a gyóntatófülkébe az első, megvallja bűneit és ezzel zárja: „Bedobtam a vízbe a tökmagot.” A plébános nem érti, de nem kérdez rá. Jön a következő gyerek, az is megvallja, hogy bedobta a vízbe a tökmagot, s ez így megy tovább, míg az utolsó gyerek nem említi ezt a bűnt. A plébános rákérdez:

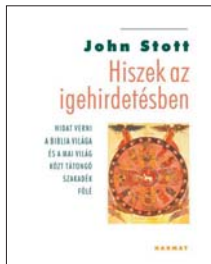
- Te nem dobtad vízbe a tökmagot?
- Nem – feleli a gyerek –, én vagyok Tökmag!

Őszinte ima

Uram, adj türelmet...
de azonnal!

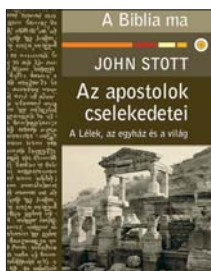

John Stott: Hiszek az igehirdetésben, Harmat Kiadó

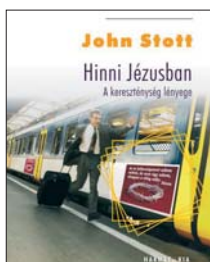
Átfogó összefoglalása az igehirdetéssel kapcsolatosan felmerülő teológiai és gyakorlati kérdéseknek. Távolról sem száraz tankönyv: számos korszerű kérdésfelvetése nemcsak igehirdetők érdeklődésére tarthat számot. „Az igazi igehirdetés – írja a szerző – hidat ver a Biblia világa és a mai világ közt tátongó szakadék fölé, és egyszerre gyökerezik mindkettőben.”

John Stott: Az apostolok cselekedetei, Harmat Kiadó

Az apostolok cselekedetei feljegyzés az egyház születéséről. István mártírhálála, Fülöp szolgálata, Saul és Kornéliusz megtérése, valamint az első görög gyülekezet létrejötte megvetette a pogánymisszió alapjait, és elindult a keresztyénség terjesztése a világ négy égtája felé. Minden korban hasznára vált a hívőknek, ha összehasonlították magukat az ősgyülekezettel és igyekeztek megragadni annak lelkesedését és erejét. Ez a *Biblia ma* kommentár olyan mai kérdéseket érint, mint a megtérés és szentlélekkeresztség, a jelek és csodák, a vagyonmegosztás, a faji előítélet, a keresztyén egység, az egyház és állam kapcsolata.

John Stott: Hinni Jézusban, Harmat Kiadó

John Stott legnépszerűbb és immár klasszikusnak számító könyvében a keresztyénség legalapvetőbb tételeit és tanításait összegzi tömören, kristálytisztá logikával és közérthetően. Valóban Isten Fia volt a Názáreti Jézus? Miért feszítették keresztre? Igaz-e, hogy feltámadt a halálból? Mit jelent ma az ő követőjeként élni? A keresztyén hit alappilléreinek összegzése segít a hívőknek, hogy újra átgondolják hitük alapjait és értelmét, a kereszteknek pedig jó áttekintést nyújt a keresztyénség mibenlétéről.

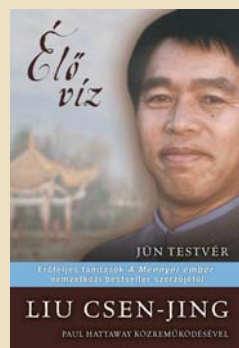
John Stott: A Hegyi beszéd, Harmat Kiadó

Mi is a Hegyi beszéd? Egy idealista valóságtól elrugaszkodott ábrándja? A mennybe való bejutás feltételeit elénk táró követelményrendszer, vagy magától értetődő erkölcsi elvek gyűjteménye? Ki ez a Jézus, és honnan vette a bátorságot ahhoz, hogy áldást osszon és feltétlen engedelmességet követeljen? A szerző ezekre és más kérdésekre választ keresve elemzi végig a bibliai szöveget.

A könyvek megvásárolhatók a kiadónál, illetve a keresztyén könyvesboltokban.

Liu Csen-jing: Élő víz

Ha azt mondom: Liu Csen-jing, nem sokan kapják fel a fejüket a szerző nevére. Ha azt mondom: *A Mennyei ember* egy új könyvét veheti kézbe az

olvasó, akkor Magyarországon is százazrek szíve egy nagyobbat dobban az örömtől. A hitéért, meggyőződéséért rengeteget üldözött, és Kínában töltött felnőtt életének csaknem a felét börtönben töltött pásztorak *A Mennyei ember* címen megjelent életrajzát rengetegen olvasták magyarul is. Szintén nagy azoknak a száma, akik magyarországi látogatása során személyesen is találkozhattak vele, és merítették bátorítást és felfrissülést abból a szeretetből és erőből, ami lényéből és szolgálatából áradt.

Az *Élő víz* című kötetben erőteljes üzenetek szólalnak meg a friss víz néha borzongató, máskor frissítő erejével. A sok életrajzi elembe is bővelkedő fejezetek egyben Kína „másik arcát” is feltárják az olvasó előtt. Legnagyobb ereje azonban abban áll, hogy az „új szem újat lát” igazsága alapján tud szólni nagyszámú hallgatóságához Európában és minden földrészén úgy, hogy az igazság tükrét a szeretet őszinteségében tartja olvasói, hallgatói elé.

Kiadja az Immanuel Alapítvány kiadója:
www.immanuel.hu

immanuel@immanuel.hu

Tel.: 06 1 267 1551, 06 20 776 2585

Kiadói ár: 2150 Ft

A könyv az ország összes könyvesboltjában kapható. Ára könyvesboltokban: 2450 Ft

Megjelent!

Örömmel, békén hadd megyek...

A Pesthidegkúti Evangélikus Kórus 2007-ben alakult a helyi gyülekezet tagjaiból. Magyarul éneklünk, mert fontosnak tartjuk a dalok szövegében lévő üzenetet. Ezt hangsúlyozzuk azzal is, hogy minden darabhoz választunk egy szöveghez illő igét.

Lemezünk anyaga temetési alkalmakon megszólaltatható ének- és orgonadarakból, gyászolók számára Isten vigasztalását közvetítő művekből áll. A CD-n az önálló kórus- és orgonaművek mellett megtalálhatók szólóénekek, illetve korálfeldolgozások a hozzájuk tartozó korállal. Bízunk benne, hogy munkánkat Isten áldása kíséri, és valódi reménységet adó hangok szólhatnak meg ezen a lemezen, közvetítve Urunk vigasztaló erejét.

A CD megrendelhető:

Dobóné Kiss Ildikó:
ildiko.d.kiss@gmail.com
Tel.: 06 20 770 3087
Pesthidegkúti Evangélikus Egyházközség:
1029 Budapest, Zsíros-hegyi út 47.

Evangélikus Missziói Központ: 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38-40.

Tel.: 06 1 400 3057 (munkanapokon 8 és 12 óra között),
e-mail: evmis@lutheran.hu

• ILLÉS ADÉL karvezető   Ára: 1500 Ft

Énekem az Úr!

Ézsaiás 12,2

evangéliumi énekek hangszerez feldolgozásban

Válogatás a **Hallelujah!** és az **Énekem az Úr!** énekeskönyvek anyagából

Énekem az Úr!

Ízelítő a CD tartalmából:

Hinni taníts, Uram; Aki értem megnyíltál; Zengjen hálaének; Nagy Istenem; Amint vagyok; Ó, mi hű barátunk Jézus

Megrendelhető:

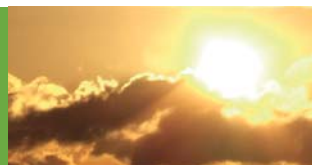
Evangélikus Missziói Központ: 1164 Budapest, Batthyány Ilona utca 38-40.

Tel.: 06 1 400 3057 (munkanapokon 8 és 12 óra között)
e-mail: evmis@lutheran.hu

Ára: 1500 Ft

A 2011.
ÉV IGÉJE

„Ne győzzön le téged a rossz,
hanem te győzd le a rosszat a jóval.” (Róm 12,21)

Partnereink:

